

DIENOS KLAUSIMAI IR DARSIS TAS

Viso Pasaulio Lietuvių Kongrese Kaune dalyvavo virš 90 akredituotų užsienio lietuvių delegatų. Didensnė jų pusė sudarė Jungtinių Valstybių liet. organizacijų ir draugijų delegatai.

Pirmos žinios parodo, kad Kongresą sveikinti buvo prileisti įvairių partijų ir grupių žmonės, taip pat ir suvažiavę delegatai turėjo galimybės išsireikšti įvairiais klausimais.

Svarbesnius referatus, skaitytus kongrese, stengsimės paduoti "Garse" plačios visuomenės žiniui.

Tarp kitų dalykų kongresas nutarė įsteigti "Viso Pasaulio Lietuvių Sąjungą," kurios uždavinium bus vienyt lietuvius tautiniam, kultūriniam ir ekonominiam darbui.

Apie kongreso pradžią ir prof. Žemaičio referatą "Lietuvių tautos paskirtis" skaitytojai ras kitoj vietoj.

Karo debesys Afrikos padangėj tirštėja.

Italija gabena naujus tūkstančius kareivių, ginklų ir amuniciją. Etiopija irgi prisiruošia.

Anglija koncentruoja karo laivyną Suez kanalo apsaugai.

Amerikos Jungtinių Valstybių Kongresas svarsto neutrališkumo bilį, kurs turės apsaugot šią šalį nuo bile užsienio karo. Senatas tą bilį 77 balsais prieš 2 balsu jau priėmė.

Europoj, Afrikoj ir Azijoj didelis susidomėjimas tuo Italijos ir Etiopijos ginču, kurs grėsia išsivystyt į didelį ir kai kam pražūtingą karą.

Sako, Mussolini nekariautų su Etiopija, jeigu kitos valstybės atiduotų Italijai kai kurias savo afrikietiškas kolonijas. Bet kuri šalis sutiks tuos jo norus patenkinti?

Amerikos Jungtinių Valstybių vyriausybė pasirėngus nutraukti santykius su Sovietų Rusija. Tuo reikalu U. S. ambasadorius Sov. Rusijai, William C. Bullitt, įteikė sovietų vyriausybei notą, kurioje protestuoja prieš lažymą padarytos sutarties. Mat, paskutiniu laiku komunistų internacionalas, sov. vyriausybės globojamas ir vadovaujamas, varo aktinę propagandą prieš Amerikos Jungtinių Valstybių vidurinę tvarką ir valdžios sistemą. 1933 metais sudarant santykių paktą, sovietai pasižadėjo į šios šalies vidaus reikalus nesikišti.

Rugsėjo 27-tą Kongresas užbaigė savo ilgą ir istorinę sesiją, kurios metu priėmė daug ir didelės reikšmės įstatymų. Tarp kitų bene svarbiausias socialio saugumo bilius apimantis nedarbo apdraudą, senatvės pensijas ir t. p., darbo šelpimo bilius, kurio vykdymui paskirta \$4,800,000,000, ir kiti.

Rugpiūčio 24-tą Texas steito piliečiai dauguma balsų atmetė iki šiol veikusią priverstiną prohibiciją. Šlapieji surinko virš 50,000 balsų daugiau už savuosius.

SUMAŽEJO LIETUVIŲ MIRTINGUMAS

Chicago, Ill. (LSB).—Per virš pusmetį Chicago ir jos priemiesčiuose skaitlingai mirė lietuviai, daugiausia pusamžiai. Tačiau užstojus vasaros šiltesniems mėnesiams, mirtingumas sumažėjo taip, kad per savaitę dabar nemiršta du ar trys, kuomet pirmau nebuvo beveik tos dienos, kad nenumirtų trys ar keturi.

Mirtingumo sumažėjimas apskritai aiškinama tuomi, kad vasaros temperatūra sveikatai šiuomet buvo labai patogi, nes nestokuojant drėgmės, buvo mažai dulkių, kurios paprastai nešioja daugybę žmonių sveikatai kenksmingų bakterijų.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 35

KAINA 5 CENTAI

KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO-AUG. 29, 1935

VOL.-METAIX

PIRMASIS VISO PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESAS

IS ĮVAIRIŲ PASAULIO ŠALIŲ SUPLAUKĖ DAUG LIETUVIŲ

KAUNAS. — Rugpiūčio 11 d., sekmadienį, įvyko pirmą dieną — prasidėjo pirmasis pasaulio lietuvių kongresas. Laisvoji Lietuvos sostinė Kaunas su dideliu džiaugsmu sutiko sūnus ir dukteris, užsienio brolius. Ju atvyko iš įvairių pasaulio kraštų. Miestas iškilmingai pasipuošė vėliavomis, vainikais ir sveikinimais.

Pirmą Kartą Išvydo Lietuvą

I kongresą lietuviai vyko įvairiais keliais: jie plaukė greičiausiai vandenyno garlaiviais, važiavo geležinkeliais. Ne vienas šimtas užjūrio lietuvių pirmą kartą išvydo tėvų žemę ir, kaip jie patys prisipažino, išvydę ją verkė iš džiaugsmo.

Atvykusiųjų tarpe yra daug įžymių užsienio lietuvių. Jie atvyko ne vien Lietuvos pažangos pamatyti, bet taip pat parodyti, ką gražaus patys yra pasiekę. Atvyko jų dvasios vadai, spaudos atstovai, įžymiausi dainininkai, sportininkai ir tt.

Kongreso Dalyviai Arkikatedros Bazilikoje

Iš ryto Arkikatedros Bazilikoje įvyko iškilmingos pamaldos. Šv. Mišias atlikė Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas Čikagoje prel. M. L. Krušas. Pamaldos dalyvaavo vyriausybės nariai, užsieniečiai lietuviai katalikai ir daug kauniečių.

Pamaldų metu 11 amerikiečių lietuvių sportininkų priėmė Šv. Komuniją.

Po pietų valstybės teatre įvyko iškilmingas kongreso atidarymas.

Valstybės Prezidentas Atidarė Kongresą

Prieš kongreso atidarymą aplink valstybės teatrą susirinko tūkstančiai žmonių. Posėdžio salėj tilpo vos 1,000 žmonių.

Atvykus Prezidentui Smetonai, draugijos užsienių lietuviams remti pirm. R. Skipitės pakvietė Prezidentą atidaryti kongresą. Prezidentas atidarė kongresą pasakė ilgą kalbą, po kurios pagiedotas Tautos himnas. Taip pat kalbą pasakė DULR pirm. adv. R. Skipitės. I kongresą atsilankė ministrai, aukšti karininkai, organizacijų ir spaudos atstovai.

Kongreso darbams vadovauti sudarytas prezidiumas, į kurį įrinkta: iš Amerikos J. Valstybių — Lietuvių R. Kat. Susivienymo Amerikoje pirmininkas ir kat. dienraščio "Draugo" redaktorius L. Šimutis, Amerikos Liet. R. K. Federacijos dvasios vadas, Čikagos Šv. Jurgio parapijos klebonas prelatas Krušas, "Tėvyne" redaktorius St. Vitaitis, "Dirvos" red. K. Karpus-Karpavičius, "Vienybės" red. atst. A. Trečionis, "Naujienu" red. Augustinas; iš Latvijos — "Lietuvių Balsas" red. V. Vronovskis, iš Anglijos — O. Gečionytė ir DULR pirm. R. Skipitės, kuris kongresui pirmininkavo.

Kongreso Sveikinimai

Kongresas susilaukė labai daug sveikinimų. Dėl laiko stokos visų dviejų šimtų sveikinimų kongresas nespėjo išklausti. Šia tvarka sveikino ministeris pirmininkas J. Tūbelis vyriausybės vardu, sveikino Kauno burmistras A. Merkys, buv. Resp. Prezidentas A. Stulginskis seimo prezidento vardu, buvęs prezid. K. Grinius, valstiečių liaudininkų s-ga, krikščionių demokratų partijos pirm. ir "Ryto" vyr. red. dr. L. Bistras, Savanorių-kūrėjų sąjungos, Amerikos lietuvių savanoriai, Šaulių s-ga, Vilniui vaduoti s-ga, Universiteto prorektorius prof. Jodelis, studentų atstovas, Vilniečių s-ga, darbininkų atstovybė, "Jaunoji Lietuva," "Pavasario" Federacijos vad. dr. J. Leimonas, "Jaunimo" s-ga, Atitinkų Federacijos vad. prof. K. Pakštas, KVC ir jam priklausanti organizacijų vardu kan. P. Dogelis, Lietuvos atgimimo d-jos vardu gen. J. Bulota, Kat. mok. s-ga, Klaipėdos krašto lietuvių vardu prof. dr. Gaigalaitis ir kt.

Sveikinimų metu kongresui padarė didelio įspūdžio įvykis, kai orieš kongreso dalyvius pasirodė "bėgę šešiolika Rygos lietuvių sportininkų, kurie bėgte atbėgo iš Rygos pasveikinti pirmąjį lietuvių kongresą.

Pagarba Žuvusiems Dėl Lietuvos Laisvės

Pasibaigus sveikinimams visi kongreso dalyviai nuėjo į Karo muziejaus sodelį atiduoti pagarbą kritusiems dėl Lietuvos laisvės karžygiams. Prie nepriklausomybės paminklo užsienio lietuvių padėjo vainikus. Skambino laisvės varpas. Prie paminklo ir nežinomo kareivio kapo Am. liet. "at. dienr. "Draugo" redaktorius L. Šimutis pasakė labai gražią ir išpūdingą kalbą. Atvykome, pasakė kalbėjusis, čia atiduoti pagarbą tiems, kurie dar kartą pavertino Lietuvos žemę. Atvykome į tėvų žemę pasisemti tautinės ugnies, kad sugrįžę galėtume ją nešti į likusių brolių širdis. Atvykę iš visų pasaulio dalių pareiškiame, kad jei kas drįs kelti koją į Lietuvos žemę, viso pasaulio lietuviai stos į kovą.

Po ilgos p. Šimučio kalbos dar kalbėjo min. pirm. J. Tūbelis, sugriežta malda ir tautos himnas. Pro karo muziejų pražygiavo įvairių ginklų kariuomenės daly, kurioms kongreso dalyviai sukėlė ovacijas.

(Bus daugiau)

MIRĖ T. A. EDISON, JR.

Springfield, Mass. — Rugpiūčio 25-tą vietos viešbuty atrado mirusį garsaus išradėjo Thomas Edison (taip pat mirusio) vyriausią sūnų Thomas A. Edison, Jr. Daktarai mano, kad jis mirė nuo širdies atakos. Jis čia buvo atvykęs su kitais dviem kompanijonais.

Velionis gimė Menlo Park, N. J., išėjęs St. Paul's Preparatory School, Concord, N. J., darbavosi privatinėje laboratorijoje Burlington, N. J.

Palaidotas East Orange, kur jis gyveno.

PRANEŠIMAS

Visiems Marianopolio studentams pranešama, jog — Rytinių Valstybių studentai turi atvykti į kolegiją rugsėjo 3 dieną; vakarinių gi — 4 dieną.
Kun. Dr. J. Navickas, Rektorius.

SUVAŽINĖJO PENKIS ASMENIS

Knoxville, Tennessee. — Rugpiūčio 24-tą kryžkelėj traukinis suvažinėjo automobilių su penkiais žmonėmis. Žuvo šie: Will Grimes, 28 m., du sūnai — Johnny 16, Claude 14, ir dukte Ruby 18 m. Mrs. Grimes kritiškai sužeista ir vargu pagis. Grimesų šeima yra grįžo į savo farmą esančią netoli Loudon.

Calcutta, Indija. — Pereitą savaitę Bengal distrikte dideli potvyniai paliko 10,000 gyventojų be pastogės. Žmonių aukų taipgi yra.

PRIGERĖ KETURI ASMENYS

Easton, Pa. — Rugpiūčio 24-tą keturi asmenys važiuodami automobiliu įsivertė į Delaware kanalą. Žuvo Mr. ir Mrs. Francis Wallace iš Easton, Hunter Fry iš Nazareth ir Mrs. Frantz iš Nazareth.

Policija mano, kad važiuojant šoferis nustojo kontrolės, automobilis įsivertė per geležinę užvarą pateko upen. Buvęs šerifas John J. Snyder, kurs netoli gyvena, pastebėjo automobiliaus šviesas blizgancias iš vandens. Jis ir kiti jo kaimynai ėmėsi gelbėti, bet žmonės jau buvo prigėrę.

TRAGEDIJA IŠSIAISKINO

Brownsville. — Rugpiūčio 25-tą Peter Callahan, 40 m., atėjęs į policijos stotį prisipažino, kad jis su mašina įvažiavo į Monongahela upę. Jis pats išlindęs iš mašinos išplaukė į krantą, o Mrs. Joseph Kolar 41 m., jos sūnus Joseph, Jr., 19 m., jos dvi dukterys — Elizabeth 8 m., ir Kathleen 10 m. prigėrė. Callaghan sako buvę tamsu ir jis per apsirikimą pataikęs į upę.

SŪNUS PEILIU NUDURĖ SAVO TĖVĄ

Vesalavo (Ultajevo) kaime, Zabariškių val., Punsko parapijoj, Suvalkų apskrity, liepos 21 dieną š. m. Šupšinskutis, 22 metų amžiaus papiovė savo tėvą Vinčą Šupšinską, 51 metų amžiaus. Tėvas pasibarė, kad sūnus nieko nedirba, tik valkiojasi. Sūnus dūrė tėvui peiliu krūtinė. Tėvas parvirto ant žemės. Gyveno vos penkias minutes.

Tėvas po žemę, o sūnus kalėjime.

AUDROS PADARINIAI

Genoa, Italija. — Rugpiūčio 25-tą didelės audros smarkiai sugadino laivų prieplauką. Šeši asmenys žuvo, apie 50 sužeistų. Kai kurie laivai irgi nukentėjo. Nuostoliai dideli.

Hollywood, California. — Rugpiūčio 26-tą Tacoma mieste mirė judamų paveikslų pionierius artistas Mr. Ambrose (Swain).

IS SEIMŲ IR KAT. FEDERACIJOS KONGRESO, PHILADELPHIA, PA.

Pereitą savaitę Philadelphiajį įvyko Kunigų Vienybės, Vargoninkų Sąjungos seimai ir Katalikų Federacijos Kongresas.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Kunigų Vienybės seime dalyvavo apie 50 kunigų suvažiavusių iš visų lietuviškų parapijų rajonų.

J. E. vyskupas T. Matulionis buvo seimo garbės pirmin., kun. J. Švagzdys iš Brockton, Mass. — pirmin., kun. J. Jurgutis iš Bridgeville, Pa. — vice-pirmin., kun. P. Mockus iš Coaldale, Pa. — raštin.

Apsvarstęs eilę aktualių klausimų ir reikalų, kaip tai katalikiškos spaudos, kat. studentijos ir moksleivijos rėmimą ir šelpimą, seimas kitiems metams išrinko tokio sąstato valdybą: pirmin. — kun. K. Urbonavičius iš Thompson, Conn., sekr. — kun. Pr. M. Juras iš Lawrence, Mass., kun. J. Simonaitis iš Elizabeth, N. J.

Kun. Emilijus Paukštis iš Chester, Pa., skaitė gražiai paruoštą referatą apie katalikišką akciją.

Vargoninkų seimas taip pat buvo gausus delegatais, svečiais ir nutarimais. Apie jį skaitytojai ras kitoj vietoj.

KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS

Trečiadienį, rugpiūčio 21-mą, prasidėjo Katalikų Federacijos jubiliejinis 25-tas kongresas.

Pontifikales mišias laikė J. E. vysk. T. Matulionis. Patarnavo kun. Pr. Juras, kun. Jurgutis, kun. P. Garmus iš Easton, Pa., kun. K. Paulionis iš Brooklyn, N. Y., kun. Vaškas iš Thompson, Conn., ir vjetinins vikaras kun. dr. Martusevičius.

Mišių metų išpūdingai giedojo vargoninkų choras. Vargonais grojo komp. J. Žilėvičius, o chorui dirigavo komp. A. Pocius. J. E. vysk. Matulionis pasakė reikšmingą pamokslą.

Kongreso pirmoji sesija prasidėjo ruimingoj Šv. Kazimiero parapijos svetainėj. Atidarė vietos klebonas, daug pasidarbavęs Kongreso surengimui, kun. Ig. Valančiūnas, pakviesdamas K. Fed.

prezidentą dr. Antaną Rakauską iš Chicago užimt vedėjo vietą, o vysk. T. Matulionį sukalbėt Viešpaties malda.

I mandatų komisiją įėjo: Kernagyte, Pupiūtė ir Balčiūnaitė.

Kongreso garbės pirmin. išrinkti: J. E. vysk. T. Matulionis, kun. Ig. Valančiūnas ir kun. Ant. Milukas

Kongreso prezidiumas: pirm. — dr. A. Rakauskas, vice pirmin. — J. B. Tamkevičius ir A. Peleckas, abu iš Pittsburgh, Pa.

Sekretorijatas: Vyčių Centro pirm. inž. Antanas Mažeika ir savaitraščio "Amerika" redaktorius Kazys Vilniškis, abu iš Brooklyn, N. Y.

Rezoliucijų komisija: kun. Pr. Juras, kun. Vaškas, Mažeikienė iš Brooklyn, Ona Unguraitė iš Philadelphia ir "Darbininko" redaktorius Ant. F. Kneizys iš So. Boston, Mass.

Sveikinimų ir spaudos kom. kun. dr. V. Martusevičius ir Bigenis, abu iš Philadelphiajios.

Popietinėj sesijoj buvo daug sveikinimų. Po gražios nuosirdžios J. E. Vysk. T. Matulionio sveikinimo kalbos, skatinančios visuomenės veikėjus susirūpinti katalikiška spauda, sekė sveikinimai nuo visų centralinių organizacijų, draugijų ir laikraščių. Nuo "Garso" sveikino redaktorius M. Zujus.

Po sveikinimų sekė centro valdybos raportai. Išskiriant centro sekretoriaus Leonardo Šimučio platų raportą patiektą raštu, visi kiti buvo išduoti gyvu žodžiu. Po raportų sekė referatai. Kunigas J. Balkūnas iš Maspeth, L. I., Jonas Kripas iš Waterbury, Ct.: "Iš mokyklų išėjusio jaunimo organizavimas." Dėl stokos laiko diskusijos perkelta kitos dienos sesijoms.

Koncertas

Tos pačios dienos vakare parapijos svetainėj įvyko gražus, turtingas koncertas.

Programą atidarė vietos kl. kun. Ig. Valančiūnas.

Garsusis Chicago Vargoninkų Sasnausko choras, komp. Ant. Pociui akompanuojant ir diriguojant, išpildė šiuos kūrinius: "Pasaulis gražus" ir "Kur Dievas," abu Šuberto; "Kožnas vievančiūnas, pakviesdamas K. Fed. (Tęsinys 3 pusl. 4-5 kolumnose)

LRKSA PENKTOS APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

SEKMADIENĮ, RUGSEJO 1-MĄ

NEWTON LAKE

Šis didelis išvažiavimas, kurį rengia 5-ta apskritis, pervirs visus išvažiavimus, nes yra rengiamas labai gražioj ir patogioj vietoj, vadinamoj Newton Lake.

Šioje vietoje yra gražus ežeras, kuriame gali maudytis, gali pažinti ir ant gražių krantų su draugais pasikalbėti ir poilsiauti.

Parke yra visi įrengimai, kur jaunas ir senas gali smagiai praleisti besibaigančios vasaros dieną, o ypač geras privažiavimas, nes prie pat parko prieina labai

geras kelias, kaip iš Scrantų, taip pat ir iš Carbondale.

Rengėjai ir komisijos dirba, kad šis išvažiavimas pasilinksminytų ir duotų gerus išpūdžius visiems.

Tad, išanksto ruoškitės į 5-tos apskrities metinį išvažiavimą.

Rengėjai

Rengėjai maloniai užkviečia visus lietuvius-lietuviutes į šį pasakutinį didelį išvažiavimą, nes bus visokių įvairumų.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

Pirmadienį, rugsėjo 2-ą, yra Amerikos oficiali Darbo Diena.

PAREMKIME PENKTOS APSKR. IŠVAŽIAVIMĄ

Šį sekmadienį, rugsėjo 1-mą, Newton Lake, įvyksta LRKSA 5-tos apskrities didelis metinis išvažiavimas, kurį visi apielinkiu lietuviui ir lietuviutės turėtų paremti. Praleisti linksmai laiką, pasimatysit su savo draugais ir pažįstamais.

IR SENATAS PRIĖMĖ GUFFEY BILIŲ

Rugpiūčio 22-ą U. S. Senatas priėmė atstovo Guffey minkštos anglies industrijos stabilizacijos bilį, kurs leidžia vyriausybei kontroliuoti anglies gamybą, nustatinėt darbininkų algas, darbo valandas ir kitas sąlygas. Šis bilius be abejo pašalins streiko pavojų, kurs jau buvo pribrendęs.

ANGLIAKASIAI STOJA DARBAN

Scranton, Pa. — Rugpiūčio 26-tą Taylor ir Pyne kasyklos, operuojamos Scrantų nepriklausomo koncerno, pašaukė darban 900 darbininkų.

Baker irgi jau pradėjo operuoti su keliais šimtais darbininkų.

Pittstono kompanijos kasykla Nr. 1 at Dunmore pašaukė darban 1,300 darbininkų. Ši kasykla neoperavo dvi savaiti laiko.

1000 ANGLIAKASIŲ IŠEJO STREIKAN

Ashland, Pa. — Rugpiūčio 26-tą Schuylkill apskirty sustreikavo 10,000 angliakasių. Streikas apėmė 10 kasyklų priklausančių Philadelphia and Reading Coal and Iron kompanijai.

Streiko lyderiai reikalauja darbo sulginimo (equalization).

United Mine Workers distrikto 9-to prezidentas Martin Brennan pareiškė, kad unija streiko neužgirs dėl to, kad kontrakte su mainų operatoriais darbo laiko sulginimas nėra numatytas.

Angliakasiai savo mitinge išnė rezoliuciją kritikuojančią steito mainų sekretorių Michael Hartneady sąryšy su investigacija Gilbertono kasyklos eksplozijos, kurioj žuvo 14 darbininkų. Eksplozija įvyko šių metų sausio 14-tą.

Kokios bus streiko pasekos — tuo tarpu nežinia.

IŠDAVĖ ČARTERĮ

Detroit, Mich. — Rugpiūčio 25-tą Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green išdavė automobilių industrijos naujai internacionalei organizacijai čarterį. Prie tos naujos unijos prisidėjo 80 lokalių, kuriuos sudaro įvairių klasių automobilių industrijos darbininkai.

STREIKAS TĖSIASI

Omaha, Nebraska. — Gatvekarų tarnautojų streikas, pradėtas šių metų balandžio mėnesį, tęsiasi. Tarnautojai reikalauja didesnių algų ir trumpesnių darbo valandų. Streikieriai veda kovą su streiklaužiais.

DRAUDŽIA SEMTI VANDENĮ IŠ EŽERO

Okupuotoj Lietuvoj lenkų policija vykdydama naują vandens sutvarkymo įstatymą, uždraudė vietos gyventojams betkoku būdu naudotis valdiškais vandeni. Šalia kiekvieno ežero iškabinatas skleblimas, kad be leidimo ir mokesčio draudžiama žuvasi, irstyti, velėti, gyvulius maudyti, skalbti, betkū mirkyti, smėlį imti, sienauti ir... vandeni semti.

Tai naujas lenkų burokratizmo pavyzdys. Suprantama, kaip į tai reaguoja vietos žmonės.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Išleina Ketvirtadieniais Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienio metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

LIETUVIŲ PRADINĖS MOKYKLOS

Rašo LRKSA Švietimo Komisijos Narys

I. MOKYKLŲ ATIDARYMAS

Artinasi mokyklų sezono pradžia. Vaikučių tėvai turėtų dabar iškalno susirūpinti, kur geriau leisti savo vaikelį mokintis. Mokykla, visų negindijama, yra svarbus punktas žmogaus gyvenime, kurios įtaka pasilieka per visą gyvybės amžių. Todėl svarbu yra, kad ta įtaka būtų kuo stipriausia paakstinimas dorai ir protui, nes gyvenimas per trumpas, kad gaisinti laiką kelis kartus vieną uždavinį atsiekti.

ta pati mokykla nenustotų savo lietuviško charakteriaus.

Šiais sumetimais protaujantis lietuvis katalikas nei nemąstys apie svetimtaučių parapijines mokyklas, nei apie viešąsias (public) mokyklas, nei gi pagaliau pasitenkins pripuolamąją savaitine (sunday school) mokykla, arba kuo kitu: rems arčiausią parapijinę lietuvių mokyklą, nes tai svarbiausias šaltinis jų palaikymui dabar, kartu ir švenčiausis patriotinis darbas link savo paties jaunimo.

II. DABARTIS

Šiandien pedagogiškas stovis lietuvių išeivijos tarpe teikia du griežtų kontrastų: vienam randasi mokytojos, visiškai kitam mokiniai. Šiandien atlikto darbo apžvalga rodo gražiai susitvarkiusių Seselių Kazimieriečių vienuolyno centrą Čikagoje su mergaičių akademija; to paties vienuolyno pavyzdiną villą, Newtowne, Pa.; seselių Pranciškiečių įspūdingą įstaigą Pittsburgh'o kalnų viršūnėje irgi su mergaičių akademija; Seselių Jėzaus Nukryžiuotojo maloniam Scranton'o klonyje įstaigą; Hinsdale ir nepalyginamai gražius Thompson's selės-Lietuvaitės. Visų pirmu, vien tik tai jos gali nuodugnai suprasti lietuvių vaikų psichologiją; toliau, lietuvių mokykloje susitelkia vienos gentės — rasės, jausme ir įsitikinime, jaunimas. Pagaliau, dabartinė tvarka, lietuviškas mokyklas išlaiko vien tik tai lietuviai-tėvai, kurie leidžia savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Jei lietuviai-jomis nesinaudos, jos bus priverstos užsidaryti, o mūsų vientautės seselės bus ištemptos į svetimtaučius, nes seselių pašaukimas yra mokytojai, lavinti ir auklėti vaikus.

Negalima sakyti, kad visos mokyklos yra geros. Kitaip tėvams neateitų į galvą klausimas: "Kokią mokyklą pasirinksiame savo brangiems vaikams?"

Tėvams rūpi: "Kuri mokykla aukštesniam laipsnyje tarnaus mano vaikui išlavinti doros ir proto įgimtas galimybes?" Jau daug yra rašyta ir kalbėta apie katalikišką ir lietuvišką auklėjimą. Čia nemanau dirbtį dirvą akėti, tik toliau tęsti jau gerai apibudintas mintis. Nekalbant idealų sumetimui, o tikrai praktiškai atveju, lietuviai-katalikai tėvai privalo išimtinai siųsti savo jaunimą į lietuviškas parapijines mokyklas, kame mokytojausia seselės-Lietuvaitės. Visų pirmu, vien tik tai jos gali nuodugnai suprasti lietuvių vaikų psichologiją; toliau, lietuvių mokykloje susitelkia vienos gentės — rasės, jausme ir įsitikinime, jaunimas. Pagaliau, dabartinė tvarka, lietuviškas mokyklas išlaiko vien tik tai lietuviai-tėvai, kurie leidžia savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Jei lietuviai-jomis nesinaudos, jos bus priverstos užsidaryti, o mūsų vientautės seselės bus ištemptos į svetimtaučius, nes seselių pašaukimas yra mokytojai, lavinti ir auklėti vaikus.

Yra žymus mūsų mokyklų gyvavimo faktas, kad parapijiečiai, kurių vaikai nesinaudoja lietuviška mokykla, visiškai mažai (jei ir tiek) atjaučia prievolę ją remti. Gi ką kalbėti apie visuomenišką paramą: tos visos pastangos yra dabar nukreiptos kitur. Todėl, jeigu tokia svarbi įstaiga remiasi bemaž išimtinai tik tėvais, kurie naudojami šia mokykla, tikrai susipratęs lietuvis katalikas neprivalo turėti jokio abejojimo; jam kelias aiškus ir nurodo vien tik tai katalikišką-lietuvišką parapijinę mokyklą, kaip vienintelę jo vaikams lavinimo ir auklėjimo vietą.

Mokyklų parama, kuri ateina iš pramonės, toli gražu nepakankama: tai lašelis, ir trumpam laikui. Tėvų duoklės kas mėnuo negali padengti išlaidas, nes pavieni kursori negali būti skaitlingi, kad vykusiai eity mokytojavimo darbas; gerai kad nors pusę algos sudarytų. Gi nepilna kvota meta sunkumą ant parapijos išdo, kuris šiomis dienomis ypačiai negali panešti dėl viršminėtos parapijonų apatijos. Kitų priemonių parapijiniam gyvenime nėra; o iš tų, kurios yra, svarbiausia, pastoviausia ir labiausia nuolatine, tai tėvų pasinaudojimas mokykla. Mėginta priimti svetimtaučius, bet čia jau pavojinga, kad sykį spragą padarius,

Einant per bent kurį Amerikos miestą ir norėdamas susieiti su savo vientaučiu, jo nerasi tobulesnėje miesto dalyje, bet su reta išimtimi pačiam suskurdusiam rajone. Tikrai mažai turto lietuvių išeivijoje esti!

Lietuviai daugumoje priklauso prie darbininkų luomo. Vienok, jie sudarė pagrindą atsiekimui to, kuo šandien džiaugiamės. Nesigailėta skatiko, kuris faktinai yra tiršto prakaito vaisius. Tai žavėtinas apsišaukimas lietuvių katalikų išeivijoj! Bet ir Kristus Savo švenčiausią Motiną atiduoda žmonijos gerovei!

Pažvelgus į to svarbaus darbo antrąją pusę — negalima nesistebėti. Kaip prakliniai aprūpinami centrai, taip negarbingai visuomenė nesirūpina pradinių mokyklų būkle. Juk mokyklose mūsų labai meilūs jaunamečiai mažulėliais žingsniais artinasi prie gyvenimo. Kaip čionai reikia kovoti su aplinkybėmis! Kiek reik pastangų teikti, kad vien žmoniškai palaikyti! Čia horizontas per platus palikti parapijai išimtinai. Todėl ir šandien vos 10 procentų visų parapijų lietuvių išeivijos Amerikoje tediirsta įkurti mokyklas. Tikrai darbininkų daug, o dirva per siaura, neprieinama. Parapija, be visuomenės paramos, bijosi imtis to, jei pramato nepajėgs išstėti.

(Bus daugiau)

LIUDNAS JYVKIS TAIKOS KONFERENCIJOJ

"Lietuvos Aidas" paduoda:

"Paryžiaus laikraštyje 'L'intransigeant' spausdinami idomūs J. B. Tomsono, buv. anglų slapstos policijos viršininko, atsiminimai apie Taikos Konferencijos darbus 1919 m. Atsiminimų autorius buvo pasiūstas į Paryžių prižiūrėti konferencijos dalyvių apsaugos organizavimą, dėl to jis turėjo progos pastebėti faktų, kurių nežino daugelis net labai arti Taikos Konferencijos stovėjusių asmenų.

"Viename iš paskutinių rašinių Tomsonas pasakoja apie tragiką sceną, įvykusią tarp Clemenceau ir Wilsono. Kaip žinoma, Clemenceau, pavadintas 'tigrū', baisiai nekenkė J. A. V. prezidento, už akių praverdžiuodamas jį 'kvakeriu', 'profesoriu', 'žvirblių baidykle' ir kitais nelabai maloniais vardais.

"Svarstant konferencijoje Saro krašto klausimą, 'tigras' pareikalavo tą kraštą visiškai, be jokių sąlygų prijungti prie Prancūzijos. Tardieu stengėsi kiek galima sušvelninti griežtą, nenulenkiamą 'tigrū' nusistatymą ir didžiausią pastangų dėka pasiekė, kad 'tigras' sutiko su kompromisu, — Prancūzija gauna kontroliuoti kasyklas, Sarui skiriama tarptautinė priežiūra iki plebisicito ir kt.

"1919 m. kovo 28 d. posėdyje Prancūzijos vardu Tardieu pareiškė minimumą savo reikalavimų Saro klausimu. 'Tigras' sėdėjo rūstus, kaip audros debesys: atrodė, jis gali sutikėti daryti nuolaidas. Vos Tardieu baigė skaityti savo raštą, pakilo Wilsonas ir sausai balsu (kuris jau savaime veikė 'tigrū' nervus) pareiškė griežčiausią protestą dėl prancūzų reikalavimų. Jokios kontrolės. Jokių teisių. Prancūzija su Saro kraštu neturi jokių reikalų.

"Kilo kažkas baisaus. 'Tigras', nesuvaldomai perpykęs, šoko prie Wilsono, griebė jį už apikaklės ir pradėjo kratyti, kaip iškamak, isteriškai rėdamas:

"— Boš! Boš! Boš! (Tai prancūzų koliojamas vardas vokiečiams). "Posėdžių salėje visi nutilo; radosi tylą, kaip karstę. Niekas nedrįso įsikilti į peštynes. Lloyd George pradėjo labai atsidėjęs žiūrėti savo piestuką. Tardieu išblyško kaip drobė. Pagaliau išsivyrė scena baigėsi. Atitokęs 'tigras' paleido Wilsoną ir atsisėdo kėslan: jo lūpos virpėjo. Bet tai, kas įvyko vėliau, dalyviams nebuvo lengviau matyti.

"Wilsonas visą laiką nepaprastai ramus ir šaltas, pakilo imti iš salės. Prie pat durų jis suprato, kad tokiam sudraskytam išreiti negalima. Jis priėjo prie veidrodžio ir pradėjo tvarkyti savo suplėšytą kaklaraištį ir suglamžytą apikaklę. Jau tada jo ranka buvo paralyžuota ir labai jam trukdė susitvarkyti. Šiaip taip parišęs kaklaraištį ir dėl viso ko delnu uždengęs kaklą išėjo iš salės nes vienu neatsiūveikines. Budėjusieji koridoriuose laikraštiniškai suprato, kad įvyko kažkas nepaprasto, bet smulkmenų nė iš vieno nesuzinojo. Visi konferencijos dalyviai apie ją tylėjo.

"Tai buvo įkarščio, kuriame ėjo konferencijos darbai, kulminacinis punktas. Po tos scenos konferencijos dalyviai, lyg įvykio sugėdinti pradėjo rodyti žymiai daugiau ramumo, susivaldymo, nei pirmomis mėnesiais, — sako Tomsonas."

Jei šis Tomsono atsiminimai yra teisingi, tai prastai atsidėjojo "tigras" už Wilsono pagelbą nu-galėjimui prancūzų mirtingųjų priešų vokiečių.

ITALAMS KARAS ESĄS GYVENIMISKA BŪTINYBĖ

Dienraštis "Rytas" paduoda:

"Romoj esančių užsienio korespondentų pranešimu, Anglijos opozicija Italijai Abisinijos klausimu daro labai didelę įtaką italų viešajai opinijai ir visuomenės nuotakai.

"Plačiuose visuomenės sluogniuose ji išsiankė smarkią reakciją ir išnauro padidino tautinius jausmus. Ji pakėlė daugelio miestiečių ir pramonininkų nusistatymą, kuri iki šiol veik nebuvo perėjusios nacionalistinės, kolonijalinės bei fašistinės aistros. Didž. Britanijos užimta pozicija italų masės tik labiau subūrė apie dučę; anglai apsi-rinko manydami priversią Italiją pakelti savo nusistatymą: anglams spaudžiant italų atsparumas tik didėja. Italijoj į Anglijos poziciją žiūrėta, tarsi Anglija, turtinga, pakenkta, mažai dirbanti tauta, naudojantis pasaulio turtais, norėtų ne-leisti Italijai, neturtingai, proleta-

riškai, darbiškai tautai naudotis saule žviesa, žodžiu, italai Anglijos laikyenosj jūitri paneigimą Italijai teises gyventi?"

APIELIETUVIŲ SPAUDOS PAVOJUS

"Sandara" mano, kad anglų spauda nustels lietuvių spaudą. Ji rašo:

"Mūsų lietuviškai spaudai atsirado naujas nematytas pavojus iš amerikoniškų laikraščių pusės. Pirmiau jie mažai interesavosi Lietuva ir išeiviais, tarytum mūs visai nebūt buvę.

"Bet dabar tie laikraščiai, ieškodami naujo biznio, stengiasi pagauti kuo daugiausiai lietuvių skaitytojų. Jie samdo lietuvių kilmės reporterius, talpina aprašymus svarbesnių įvykių ir net siūnia korespondentus į Lietuvą gaudyti žinių.

"Kai kurie gal pasakys, kad tai geras dalykas. Kaipgi, juk jie garsina Lietuvą! Tas tiesa, bet tuomi amerikiečių laikraščiai pagaua mūsų žmones. Kiek yra tokių Chicago lietuvių, kurie pasako: 'Aš ne-skaitau lietuviškų laikraščių; aš skaitau amerikoniškus!'"

LIETUVOS ATSTOVO ATVYKIMAS

P. Žadeikis, naujai paskirtas Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Igaliotas Ministeris prie USA vyriausybės, 19 rugpiūčio atvyko į Vašingtoną. Sekančią dieną p. Ministeris turėjo pasimatymą su Valstybės Departamento Sekretorium p. Hull, gį 21 d. rugpiūčio Baltuose Namuose įteikė savo paskyrimo raštus ponui F. D. Rooseveltui, USA Prezidentui.

Kredencialus įteikdamas, p. Žadeikis pareiškė mintį apie nepaprastą Amerikos populiarumą Lietuvoje ir apie didelį susidomėjimą kilnionis Amerikos vyriausybės pastangomis įgyvendinti šioje šalyje socialio teisingumo pradus, bekovojant drauge ekonominės depresijos išdavas; atstovas taipgi perdavė Lietuvos Prezidento nuosirdžius gerovės linkėjimus kaip pačiam Prezidentui Rooseveltui asmeniškai, taip ir visai garbingai Amerikos tautai.

Į Lietuvos Ministerio kalbą Prezidentas Rooseveltas, priimdamas paskyrimo raštus, teikėsi prabilti, pareiškdamas labai įvertinąs Lietuvos atstovo pastabas dėl Amerikos vyriausybės pastangų įgyvendinti rezoningus socialius ir ekonominius patvarkymus, kad nugalėti ekonominės ir moralinės depresijos apsišaukimus; ponas Prezidentas taipgi pareiškė vilties, kad Lietuva, kurios daugelis sūnų ir dukterų pasirinko šią šalį savo buveine, bus pastebėta pirmose depresijos kovotojų eilėse, nes ta kova reikalinga visuose frontuose, kad pasaugoti kaip individualę piliečių gerovę, taip ir tautų visame plačiame pasaulyje. Ponas Prezidentas linkėjo Lietuvos atstovui laimingo gyvenimo ir vaisingos darbuotės Amerikos vyriausybei padedant. Galop Prezidentas Rooseveltas prašė perduoti Lietuvos Prezidentui padėką už atsiųstus linkėjimus ir velijo Lietuvai taikos ir gerovės.

Lietuvos Pasiuntinybė, Washington, D. C. 1935 m. rugpiūčio mėn. 22 d.

RENGS NAUJĄ AERODROMĄ

Chicago (LSB). — Prie Michigan ežero kranto, toj vietoj, kur 1933 ir 1934 m. buvo Dvidešimto Šimtmečio Pažangos Paroda, dabar ruošiamasi įrengti naują aerodromą; vieta tam tikslui labai patogi, nes čia galima naudotis patogumu netik paprastiesiems oro laivams, bet ir hidroplanams. Tam reikalui darbus žadama pradėti netrukus. Miesto majoras Kelly siūlo būsiantį aerodromą pavadinti Rodgers-Post vardu. Šis majoro pasiūlymas randa daug pritarimų.

VILNIJOJE VĖL BADO ŠMĖKLA!

Dar neužmiršo Okupuotos Lietuvos gyventojai pernykščių metų bado baisių, kurias kiek galėdama švelnino Nepriklausomos Lietuvos visuomenė, Vilnijai vėl žvelgia bėdas į akis.

"Vilniaus Rytojus" rašo, kad svarbiausias ūkininkams darbų laikas vasara, šiemet visai netikėtas. Kai reikėjo lietuvis, visą birželio mėnesį be pasigalėjimo svilino saulė. O kai atėjo laikas imti dalgę ir piautuvą, prapliuvo lietūs. Dieną ir naktį be jokios pertraukos pliaupia. Pasibaigė liepos mėnuo. Kitais metais šiuo laiku šienas ir rugiai jau būdavo pastogėse. Šiemet beveik viskas tebėra laukuose ir pievo-ve. Giedros nėra, lietus nelaidžia išdžiūti rugiams ir šienui. Nenuapianti rugiai ant kelmo pūva. Keliose vietose buvęs toks vėjas, kad rugius, dar nenukirstus, iškrėtė. Ūkininkai įsitikine, jei artimiausiomis dienomis neateis giedra, daugeliui gresia bėdas. Jau ir Vilniaus spauda svars-tos, kas bus, jei nepasiseks paimti javų ir pašaro.

Vilniaus krašto ūkininkiją ne-pirmą kartą aplanko nelaimės; šiemet gresia javų supuvimas. Didžiausias pavojus gresia smulkiesiems, 2-3 ha ūkininkams. Tokių Vilniuje daugiausia.

BJO LIETUVIŲ ĮSIGALĖJIMO

Lenkų dienraščiai didelėmis raidėmis pranešė savo skaitytojams, jog dabar didžiausias pavojus gresia iš lietuvių pusės. Esą lietuviai baigia supirkinėti Vilniaus namus ir dvarus. Dvarai būsią išparceliuoti tarp vietinių bežemių. "Vilniaus Rytojus" tai vadina "nemokama reklama."

Pasaulio Lietuviai!

Labas, mylimi sveteliai! Vėl jūs Nemuno krašte... Lietuva jums puotą kelia... Širdyse jausmai karšti... Gimtos žemės visas būvis Sako širdžiai, kas esi... Kur bebūsi, būk lietuvis, Puoškis Lietuvos dvasia!..

Kas jus smogė į pasaulį — Aukso laimė ar vargai — Tik tėvų šalelės saulė Kelia grąžina margai... Būdami už jūrų marių Neužmirškite laukų, Kur jūs broliai žemę ariate, Krauna laisvei daug aukų!..

Kur močiutė senulėžė Audžia rūpesnius savus, Kur jaunystė jūsų žėlė, Kaip vosilkai po javus.

Kentėm svetimų mes raugą, Spaudė jungtas mums pečius... Šandie mūsų jėgos auge, Laisve vaisinam svečius... Bet dar Vilniuj broliai kenčia... Tilžėj — smurtas amžinai... Dar toli lig džiaugsmo švenčių. Būkim plieno milžinai!..

Lai tėvynės šventas vardas Jungia mus dėl jos garbės — Ir nebūs baisus joms kargas, Nors nuo jo kraujai varvės... Lietuva jau laisve tviska! Lietuva jau nebežvija! Atiduosiom mes jai viską... Jos rytojus bus gražus!.. Sveiki, broliai, sveikos, sesės, Taip seniai laukti svečiai! Mūs jausmai jums neužgesė, Rankos išskėstos plačiai... Paviešėję Lietuvoje, Sustiprėkite dvasia! Vien tik tėviškė gimtoji Sako širdžiai, kas esi.

Labas, mylimi sveteliai! Vėl jūs Nemuno krašte... Lietuva jums puotą kelia... Širdyse jausmai karšti... Bet dar Vilniuj broliai kenčia... Tilžėj — smurtas amžinai... Dar toli lig džiaugsmo švenčių. Būkim plieno milžinai!..

KAIP VOKIEČIAI "KRIKŠTIJO" IR "KULTŪRINO" LIETUVIUS

Jau 700 metų vokiečiai yra mūsų kaimynai. Iš pradžių išiveržę į latvių kraštą, vėliau lietuvių prūsų žemę, mėgino veržtis į rytus, norėjo sudaryti didelę tvirtą vokiečių valstybę. Bet, verždamiesi į rytus, atsimušė lietuvius ir sustingo toje vietoje, kur dabar jie yra. Tiesa, retkarčiais jiems pavykdavo gauti žemaičius, nors neilgam.

200 metų teko grumtis lietuviams su vokiečiais. Vokiečiams rūpėjo lietuvių žemės, turta, vergai. Su kryžiaus ženklų ir kardų teriodavo lietuvių žemes, skelbdami visam pasauliui, kad norį Lietuvoj tik pagonybe išnaukinti, norį lietuvius pakrikščyti, sukultūrinti. Užuoat krikštiję ir kultūrinę Lietuvą, ją plėšė, vergė, niekio ir žudė ramiausias gyventojus. Nė mažiausio kultūringumo kryžiuočiai vokiečiai neparodė. XV amžiaus pradžioje, Vytauto Didžiojo laikais, žemaičiai laikinai patekė į vokiečių nagus, neiškentė jų barbariškumo ir sužvėrėjimo ir kreipėsi į vakarų Europos valdovus ir Bažnyčios atstovus šitokiu raštu:

"Klausykite, klausykite! Jūs, viešpačiai, dvasiški ir svietiški! Susimilkite ant balso rūpestingųjų, ant vaitojimo pavergtųjų. Mes esame žmonės laisvi ir didžios kilmės, ką kryžiuočiai nori iš mūsų išplėsti. Jie negaibia mūsų sielų tikram Dievui, bet dėl savęs mūsų žemę ir mūsų namus savinasi; mes turime pasirinkti vogti ir griebti ir ginkluotis, norėdami savo menką gyvybę išlaikyti.

"Kaip jie drįsta broliais vadintis? Kaip jie gali krikščyti? Kas nori kitą numazgoti, turi pats būti tyras. Tiesa, prūsai yra pakrikščyti, bet nieko nežino apie savo tikybą, lyg jie būtų visai nekrikščyti. Vienuoliai kryžiuočiai, puldami svetimus kraštus, prūsus visuomet siūnia pryšką, je nekaltų žmonių kraujo lieti. Šie jų klausia, degina bažnyčias, siaubia smarkiau nei turkai, ir juo jie baisiau terioja ir terioja, tuo labiau kryžiuočiai giriasi. Todėl mes nuo krikšto ligi šiol sau saugojėmės, nenorėdami likti kaip prūsai.

"Visų sopulingiausia mums yra tai, kad jie kasmet mūsų vaikus ima užstatais; nužomia iš mūsų griebia mūsų pačius, verčia mus skirtis su jomis; dar dviem šimčių metų kūdikį kaip užstatu nesitenkina.

"Mes maldaujame jūsų, klausykite, klausykite, kurie teisybę mylite. Mes daugiau verkiame nei kalbame. Mūsų tėvynus pamerę, surištus į Prūsus išvarė; tūlus su pačiomis gyvyu ugnyje sudegino, kadangi jie nenorėjo jiems savo vaikų atiduoti; mūsų seseris ir jaunutėles dukteris varo mums išvaržė tie, kurie kryžių ant krūtinės nešioja. Jas, — su skaudulingu gailėsčiu sakome, — jie išniekino; tas nutiko mūsų akivaizdoje, ir mes tai galime paliudyti. Kaipgi visų gerbiamiausias mūsų krašto vyras, pavarde Kirkutis, turėjo grakščią dukterį, kurią jam kraugeriai iš jos brolio atėmė. Tokių mergaitės išniekinimą broliai negalėjo nukentėti, kurie, regėdami kryžiuočius išniekinant savo seserį, kalavijais juos nunėrė. Labai garbingai ir garsų tautietį Visigina, sugavę su žmona ir kūdikiais, nuvedė į Prūsus ir tenai visus užmušė. Kito žemlionio Smulkiuose sudegino namus ir tada gyventojus nugalavo, vos pats beišsprūdo iš giltinės. Bet antrą žemlionį iš Sun-gailių nukirtė, jo kūdikius išvedė ir vergijai.

"Klausykites, krikščionių viešpačiai! Mes nieko nelaukiame, kaip tik krevinos giltinės, ir tada jūs įsidėsite ir makštis jūsų kardus, ištroškčius mūsų nekaltu krauju: kryžiuočiai kėsinasi mus krikščyti, bet nė vienos bažnyčios kunigų žemėje nepastatė, nė vieno kunigo nedavė. Tiktai garbingi mūsų kunigaikščiai, Vytau-

tas su Jogaila, tūlus mūsų tarpe pakrikščijo. Susimilkite ant mūsų, mes meldžiame krikšto. Bet atmintkite, jog mes žmonės esame, ne gyvuliai, kuriuos pardavinėja ir dovanoja; mes esame taip pat Dievo sutvėrimai, sutverti į Jopaveikslą ir laisvi kaip Dievo vaikai; mes norime laisvę išlaikyti ir laisvai gyventi. Todėl šaukiame pas Šventąjį Tėvą... mes širdingai norime būti pakrikščyti, tik ne krauju..."

Šitas žemaičių atsišaukimas į krikščioniškosios Europos atstovus aiškint nereikalingas; iš jo labai aišku, ko vokiečiai norėjo. Tą faktą, kad vokiečiai nebuvo nei vakarų Europos kultūros, nei krikščionybės nešėjai, patvirtino maždaug tuo pat metu Vytautas Didysis. Šisai nepakęsdamas vokiečių daromų skriaudų Lietuvai, 1409 metais išsiuntinėjo Europos valdovams šitokio turinio skundą:

"Vardan Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus, nuo Kurio eina šventi troškimai, teisingi sumanymai ir teisingi darbai ir žodžiai, norėdami išaiškinti mums daromus nepakenčiamus nemalonumus ir gryną tiesą paskelbti, esame priversti viešai kelti pilną nusiskundimo balsą. Taigi klausykite, kartu visi ir kiekvienas skyrium, dvasininkai ir pasauliniai karaliai ir kunigaikščiai, grafai, baronai, bajorai, kilmingieji, kareiviai ir miestų gyventojai; atkreipkite dėmesį viso pasaulio katalikai, kaip mūsų kaimyniški santykiai su broliais kryžiuočiais, gyvenančiais Prūsiose, painiojami. Nors iš abiejų pusių stipriausios taikos santykiai sudaryti, tačiau kryžiuočiai jokios pagarbos tiems santykiams nerodo..."

"Kiek kartų gelbėjome mes kryžiuočius, gynėme juos nuo pskoviečių, davėme pagalbos sukilusiems žemaičiams numalšinti, o jie emė daryti mums pinkles ir kiršinti mus su Lenkijos karalium, broliu Jogaila, iš kurio atėmė Drezdenkos pili ir Santoką. Kai mes šitą primename, jie per pasiuntinį, skaudu pasakyti, drįso mūsų pavadinimui išdaviškais. Kai mes reikalavome atlyginti už padarytą įžeidimą, jie visai to nepaisė ir, be to, žinodami gerai, koks yra mūsų krašte bėdas, užgrobė javus iš Lenkijos mums siunčiamus..."

"Jie skundžia mus ir mūsų brolij mus, krikščionių viešpačiai, kad mes mažai darę katalikybei skelbti. Neatsisakę žodžiais ir vylingais laiškais jie skelbė prieš mus skundus, kurie turėtų būti atkreipti prieš juos pačius, Nesigirsime, kiek esame pastatę Dievo namų savo žemėje per tuos 24 metus nuo krikščionybės įvedimo. Tegu geriau patys kryžiuočiai pasako, ką gera jie padarė krikščionybę Prūsų žemėje per 200 metų, tegul paaiškina, kodėl prūsai ligi šiol dar nemeta pagoniškų papročių, tegul pasako, kiek žemaičių pakrikščijo per tuos 5 metus, kai valdė jų žemę... Kodėl jie tyli ir slepia savo klaidas, apsimėdami esą nekalti baltlandėliai!.."

"Troškdami išmintingai užbėgti už akių dar didesnėms nelaimėms, nebe priežasties palaikėme žemaičius, norėdami pinklėmis atremti pinkles..."

Ir iš šiojo Vytauto skundo matyti, kad vokiečiai nerūpėjo įvesti Lietuvą į bendrą kultūrą per krikštą.

Vokiečiams jau prieš 700 metų rūpėjo tai, kas jiems rūpėjo Didžiojo karo metu ir kas dabar teberūpi, būtent — grobti lietuvių žemes. Ir dabar vokiečiai subruzdzo kalbėti apie naują veržimąsi į Rytus. Aišku, kad kada nors jie dar mėgins tai daryti. Reikia dabar visiems taip pasirengti, jog nesusilauktume tokios būties, kokioje buvo atsidūrę anksčiau minėtuose skunduose žemaičiai prieš 500 metų.

"Tr."

LIETUVIŲ TAUTOS PASKIRTIS

Prof. Z. Žemaitis

Paskaita I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpiūčio mėn. 11-17 d. Kaune, Valstybės Teatre.

1. Kas yra tauta?
Tuo klausimu moksle galime aptikti įvairių apibrėžimų — definicijų. Paprastai suprantama, kad tauta yra žmonijos dalis, kurioje suburia žmonės jų bendra kilmė, kalba, praeitis, papročiai, teritorija. Tačiau tokia definicija nėra tiksli, nes yra tautų (pav. žydai), neturinčių bendros teritorijos; yra žmonių, priklausančių tam tikrai tautai, bet nekalbančių josios kalba, kaip antai yra nemaža airių, kalbančių angliškai; taip pat yra, ypač Vilniaus Krašte, daug žmonių, kurie nuosirdžiai jaučiasi lietuviais, kad ir nekalba lietuviškai.

Bet mums ir nelabai svarbu tautos sąvokos griežtas apibrėžimas. Sprendžiamos reikšmės čia mums turi tai, kad tauta yra gyvas organizmas. Ji yra didesnis sutelktinio organizmo — žmonijos — narys ir, savo ruožtu mažesnio organizmo, žemum ir paskirū individualių visuma. Ji nuolat reikiąsi mažesniais ir kartais dideliais veiksmiais, vadinasi, gyvena, dažnai matome — auga, bręsta; kartais suserga, tai vėl sveiksta ir tt., panašiai, kaip kad esti su paskirū žmogumi.

Kokia yra kiekvienos tautos paskirtis?
Tai yra vienas bendrų klausimų: kam gyvena žmogus, žmonija, koks to tikslas etc. Tai yra didelės, nuo amžių rūpinę teologams, filosofams, dalinai sociologams problemos. Jos sudaro svarbų filosofijos skyrių, vad. teleologija, nagrinėjantį tikslus viso to, kas egzistuoja, prileidžiant, kad savo tikslą turi ne tik sąmoningi mūsų veiksmi, bet ir tie visuomeninio gyvenimo ir net bendrai gamtos reiškiniai, kurie nuo žmogaus sąmoningo veikimo ir visai nepriklauso. Atsakymu vieni ieško viršgamtinę, metafizinę ir transcendentinę priežastys: dievybę, abstraktinę sąvoką etc., vadinasi, jie krypta metafizinės ir transcendentinės teleologijos pusėn. Kiti mokslininkai kiekvieno fenomeno-reiškinio tikslų ieško pačiuose nagrinėjamuose objektuose ir tuomi linksta vadinamosios imanentinės teleologijos pusėn. Yra ir dar kitokių nuomonių ir srovių.

2. Kaip matome, taip bendrai išreikštieji klausimai tegali būti palikti teologams ir filosofams nagrinėti. Nebūdama nė vienu jų, nebūčiau sutikęs ir išdrįsęs kalbėti tokiais sunkiais ir iš esmės kažin ar išsprendžiamais pagrindiniais klausimais. Pagalios, jei tais klausimais ateitų naujų minčių galvon ir nespecialistai,

tai jos turėtų būti nagrinėjamos specialistų kongresuose ar specialėje spaudoje, bet ne šiame garbingame kongrese, susirinkusiame ne akademiniais, o plataus visuomeninio veikimo sumetimais.

Kongreso organizuotojų buvo paaiškinta, kad ir mano tema turi būti gvildenama ne filosofikai-akademine, bet visuomeniskai-veiksmine prasme, ir kad daugiau turėtų būti paliesti susiję su pagrindine tema tautinio veikimo uždaviniai. Kaip bent kiek dirbtinai tautinį darbą nuo 1903 m., ilgokai kovojęs kitų tautybių tarpe dėl mūsų tautos kultūrinio ir politinio idealų, išdrįsau priimti, su minėtais rezervais, siūlymą ar pasidalyti su Tamstomis mano trumpomis ir netikslomis mintimis: kaip suprantu mūsų tautos paskirtį ir plaukiančius iš to mums, lietuviams, uždavinius ir privalomus veiksmus.

Nė kiek nedirstu manyti, kad šią plačią ir svarbią temą išsamiai nušviestų trumpame referate, arba kad daug naujų idėjų iškelsiu. Tautos paskirties ir uždavinių klausimu daug gražių minčių pareikšta mūsų atgimimo pranašų, apaštalų ir dainių rašytojų; apšėiai jų aptinkame ir rimtesniuose šių dienų leidiniuose, bet ypač gausu tokių gražių ir vertingų deimantų mūsų Prezidento Antano Smetonos raštuose bei kalbose ir gilaus mūsų tautos psichologijos tyrinėtojo ir žinovo prof. St. Šalkausko veikaluose. Mums čia rūpi padaryti tautos paskirties klausimu kaip ir apžvalga, santrauka, susidaryti maža mintijimo schema.

3. Mūsų palyginta tauta su paskirū individualių žmogumi. Pamėginsime tęsti tą analogiją ir toliau tautos paskirties klausimui nušviesti.

Kokia bendra ir galutinė žmogaus paskirtis, — apie tai teologai ir filosofai ginčijasi, tomų tomus prirašė, toliau rašo, ir ne mūsų pajėgoms tas ginčas išspręsti. Mes čia apsisostime ties elementarinėmis žmogaus paskirties formomis, kurios galėtų būti išreikštos šiais, mūsų manymu, neginčytiniais dėsniais:

1. Gyvo žmogaus pirmoji elementarinė paskirtis yra — palaikyti savo gyvybę ir niekas, net ir jis pats, neturi teisės ją naikinti, jei tik ji neįvyja nesveikų formų, kurios stato kitų gyvybes pavojūn;
2. Kiekvienam žmogui priklausoma įgimtinė teisė siekti visų savo pajėgų išvystymo, pilnutinės asmenybės išugdyimo ir apreiškimo ir
3. Pats savo žmoniškai egzistencijai beveik visa gaudamas iš kitų žmonių, iš visos žmonijos, žmogus privalo savo gyvenimu atitarnauti žmoneijai tomis išgalėmis ir formomis, kurios jam skirtos.

Mums rodomi toki pat neginčijami dėsnių yra taikytini ir tautai, kaip dideliams žmonių kolektyvui, gyvam sutelktiniam vienetui. Jei tauta fiziškai ir dvasiškai gyva, auga, — niekas, net ji pati, neturi teisės nutraukti tą gyvybės giją. Tauta gali atsidurti sunkiose sąlygose, varga vargti, susirgti, — tuomet reikia ją gelbėti, padėti jai ir pačiai gydytis, bet niekas neturi teisės jos gyvybę pakirsti ar ginčyti jos teisę gyventi, jos elementarinę teisę ir paskirtis yra ugdyti savo pajėgas, tuo būdu siekiant pilnutinio gyvenimo ir duoti žmoneijai tai, ką ji gali. Tai yra jos įgimtinė paskirtis.

4. Ar lietuvių tauta yra gyvas organizmas, turis savybių, ryškiai jį skiriančių nuo kitų tos kategorijos sutelktinių vienetų, organizmų? Ar ji vykde ir vykdo savo elementarinę įgimtinę paskirtį — kovoti dėl savo gyvy-

bės ir siekti pilnutinio gyvenimo? Ar gali ji ką duoti žmoneijai?

Bent kiek žvilgterėje mūsų tautos praeitin, turėsimė į tuos klausimus griežtai atsakyti — taip!

Dar priešistorinėje gadynėje toje Europos daly, kame vėliau vystėsi lietuvių tautos gyvenimas, gyventa giminingų mums žmonių, mūsų prosenuolių, turėjusių savą, kad ir primityvią kultūrą. Prieš pusantą tūkstantį metų mūsų protėviai pradėjo žengti žmonijos istorijon ir ne kaip koki laukiniai žmogėdros, o kaip savaip kultūringų žmonių padermė, gynusi savo kraštą nuo atėjūnų engėjų, bet nevengusi bendrauti su taikingais svetimais pirkliais. Tai liudija gausiai randami, užsilieki nuo anų laikų, palaikai: pinigai, dabos ir namų apyvokos daiktai ir kt., gautieji mainais iš graikų, romėnų ir net foinikėnų.

Raštinieji istoriniai dokumentai aprašo lietuvius, jau žilote senovėje turėjusius savo skirtingą kalbą, tikybą, papročius; — bendrai, turėjusius savitą, gana aukštą anims laikams kultūrą. Apie jos aukštį liudija bešališkas Pabaltijo tautų tyrinėtojas, neseniai miręs suomių profesorius Aug. Niemi. Iš savo gilių mokslinių tyrimų jis darė išvadą, kad suomiai, iki maždaug 6-7 šimtmečio po Kr. betarpiai kaimynavę jų teritorijos pietuose su lietuviams, pasiskolino tuomet iš jų kai kurias dainas, išlikusias pas juos iki šiol, pasisavino audimo ir pynimo raštų, žemės ūkio ir namų apyvokos daiktų — ir tą ryškiai liudija išlikę suomių kalboje skolininiai lietuviškieji žodžiai, reikiąsi pasiskolintus daiktus.

Lietuvių tauta visą laiką rodė nepaprastą atsparumą svetimųjų pastangoms nudylini jos skirtingas savybes. Savo individuali instinktyviai gindami lietuviai nesigailėjo ir gyvybės. Tai rodo jų atkaklios kovos su žiauriausiais priešais, ryžiusis pirmėti mūsų protėviams svetimą tikybą, kalbą, papročius, visuomeninę santvarką. Ilgų amžių eigoje, istorinių audrų verpetuose lietuvių išsaugojo ir atsinešė į šiuos laikus savo nuostabią kalbą, kurią susidomėjo mokslo pasaulis. Ar daug rasime kalbų, kurios nesukeldamos svetimšaliuose materialinių interesų, verstų tuos svetimšalius studijuoti jas įvairių žemės paviršiaus kraštų universitetuose? Mūsų kalba ir be tokių materialinių sumetimų plačiai pasauly studijuojama aukštesiose mokyklose.

Bet lietuvių tauta kartu su tuo nėra užsispyrėlė, sustingusi savo pirmykštėje kultūroje, kaip kad ir dabar atsitinka su primityvėmis tautomis. Priešingai, ji mokių taikytis kintamoms gyvenimo sąlygoms, arba, teisingiau, sąlygas panaudoti savo tikslams. Pav. ji prieš penkis su puse šimtus metų priėmė krikščionių tikybą, tačiau daug ką savaip joje reišė ir tuos papročius atsinešė net dabartin. Realiam gyvenime lietuviai mokėjo panaudoti ir pasisavinti visokius išradimus, savaip juos taikydami savo reikalsams.

(Bus daugiau)

TAIP LIETUVIŲ VAIKAI MOKOMI KATEKIZMO

Eišiškės parapijoje yra du kunigai: dekanas kun. Mačiulskis ir vikaras kun. Kulikovskis. Abu lenkai, bet Kulikovskis moka lietuviškai. Bet lietuvių vaikų katekizacija nesirūpina nė vienas. Labai nepalankiai kunigai žiūri į tokius, kurie vaikus pirmajai išpažinčiai paruošia lietuviškai. Neseniai Gilviniškės kaimo vaikų darželio vedėja Ramaškaitė nuvedė į Eišiškį katekizuoti 5 lietuvių vaikus. Dekanas nepriėmė ir liepė ateiti, kai bus vikaras Kulikovskis. Po kelių dienų vaikus nuvedė antrą kartą. Šį kartą dekanas sutiko katekizuoti, bet katekizavo lenkiškai. Dekanas klausinėjo lenkiškai, vaikai atsakė lietuviškai, vaikai atsakė lietuviškai, vaikai atsakė lietuviškai, vaikai atsakė lietuviškai, vaikai atsakė lietuviškai.

IŠ SEIMŲ IR KAT. FEDERACIJOS KONGRESO, PHILADELPHIA, PA.

(Tęsinys iš I-mo pusl.)

Labai plačiai išsikalbėta katalikų spaudos ir jaunuomenės klausimais.

Kongresas užbaigtas tautos himnu ir malda, kurią sukalbėjo vysk. T. Matulionis.

Reik pastebėti, kad J. E. vysk. T. Matulionis parodė nepaprastą susidomėjimą Kongreso eiga. Nežiūrint karšto, tvankaus, kartais tiesiog kankinančio oro, J. E. visą sesijų laiką dėmiai sekė referatus, kalbas ir visas smulkmenas. Tuo tarpu žymi Kongreso delegatų dalis, ypač antrąją dieną, pasirinko Atlantic City pajūrio malonumus ir sesijose nedalyvaavo.

Kitas dalykas vertas pažymėti — tai nepaprastas gausumas rezoliucijų, kurios kartojamos (nebent tik surašant jas kitais žodžiais) iš vieno Kongreso į kitą. Jau jei jas kartoti, tai kodėl neatsiruktų ir krūva. Pavyzdin, visoms katalikiškoms organizacijoms, kaip Susivienymui, Vyčiams, Mot. Sąjungai, Darbininkų Sąjungai, Blaivinkams ir kitoms, taip pat visiems kat. laikraščiams užtektų vienos bendros rezoliucijos, tik visos organizacijos ir visus laikraščius tose rezoliucijose išsivardinant. Žymiai sumažėtų skaitymas, o reikalai nei kiek nenukentėtų.

Artistai Jonas ir Marijona Čižauskai iš Baltimoro, Md., akomp. A. Pociui, išpildė keturis dalykus ir sukėlė publiko triukšmingų ovacijų.

Solistas Kostas Sabonis iš Chicago su puikiai sudainavo „Kaip karalius karan jojo“, Koeneman „Užmiršai tėvų kapus“, Verdi „Eiva, boba, pupų kult“, ir „Atvažiavo piršliai“. Akompanavo A. Pocius ir muz. Stasys V. Rakauskas.

Elena Rakauskienė iš Chicago šauniai padainavo „Kad aš našlaitė“, Kačanausko, „O, Juozeli, Juozupėli“ ir „Esu dailiai išmokinta“.

Buvęs Lietuvos valstybės operos solistas Justas Kudirka iš Chicago artistiška išpildė „Zemčiūgų ieškojimas“, Bizet, „Tyluma“ ir „Nemargiai sakalėliai“, Tatal Kelpšos.

Bendrai imant, programa buvo labai įvairi, rimta, artistiška išpildyta. Tik apgalvėtina, kad neperdžiaugiamia buvo publikos.

Antroji Kat. Federacijos Kongreso diena

Rugpiūčio 22-ą 8-tą val. ryte Šv. Kazimiero bažnyčioj vietinis kl. kun. Ig. Valančiūnas atlaikė gedulo mišias už a. a. kun. J. Kaulakio, buvusio šios par klebono sielą. Po mišių prie velionio kapo, esančio čia pat šale bažnyčios, Kongreso atstovams ir vietos parapijonams dalyvaujant, J. E. Vysk. T. Matulionis pasakė trumpą pamokslėlį, apibūdinantį velionio nuopelnus ir atgiedota atatinamos giesmės.

Trečioj sesijoj magistras Juozas Kriščiūnas iš Chicago skaitė referatą „Vyras Seimoj ir visuomenėj“, o dr. Ant. Rakauskas skaitė ref. temą: „Gimimo kontrolės klausimas“. Šie referatai sukėlė gyvų diskusijų.

Mandatų komisija pranešė, kad Kongrese dalyvauja 90 akredituotų delegatų.

Kongresas dideliu entuziazmu J. E. vysk. T. Matulionį pakėlė Federacijos garbės nariu.

Plačiai svarstytas garbės narių skyriaus įsteigimas ir pavesta būsimai centro valdybai nustatyti būdus pagerbimui asmenų nusipelnusių Kat. Federacijai ir katalikų visuomenei.

Popietinėj ir paskutinėj sesijoj išrinkta nauja Federacijos valdyba iš 9 asmenų, kurie čia pat pasidalino pareigomis, būtent: Dvasios Vadas — kun. J. Švagzdys, Brockton, Mass.; pirmin. — dr. A. Rakauskas iš Chicago; vice-pirmin. — kun. J. Čepukaitis, Philadelphia, Pa.; II vice-pirmin. — A. F. Kneičys, So. Boston, Mass.; sek. — L. Šimutis, Chicago, Ill.; išdin. — kun. Ig. Albavičius, Chicago, Ill.; propagandos ir kontrolės komisija: kun. J. Balkūnas, Masspeth, L. I., N. Y.; kun. Pr. Juras, Lawrence, Mass.; A. Mažeika, Brooklyn, N. Y.

Kun. Ig. Albavičius ir L. Šimutis Kongrese nedalyvavo, bet sutikimą jėit valdybon davė prieš Kongresą.

Atskirais klausimais priimta apie 37 rezoliucijos, tarp jų randasi rez. LRKSA reikalu, nurodanti Susiv. tvirtumą, saugumą ir raginanti prie jo rašytis ir jį remti.

Bankietas Seimų ir Kongreso rengėjų komiteto narys vietos kleb. kun. Ig. Valančiūnas pakvietė „Garso“ redaktorių M. Žujų būti vakaro programos vedėju.

Programos vedėjas paprašė, kad visi pakviesti kalbėtų trumpai ir tuomi neatimtų galimybės išsirtart kitiems. Kone visi kalbėtojai to prašymo prisilaikė. Kalbėjo trumpai, įdomiai, gyvai.

Iš vietinių philadelphiečių buvo pakviesti ir išsireišė šie: Jurgis Prancėnas, seimų ir kongreso rengimams daug pasidarbavusi Ona Unguraitė, Pr. Kazlauskas (iš Šv. Andriejaus parapijos), Kazys Žadeikis, p. Karbauskienė, kun. L. J. Praspalius (naujas Šv. Kazimiero par. vikaras), kun. dr. V. Martusevičius, kun. J. Čepukaitis, kun. Ig. Zimblys — Šv. Jurgio par. klebonas, adv. Hube t Horan; svečiai kalbėtojai: kun. K. Paulionis iš Brooklyn, kun. A. M. Karužiškis iš Cleveland, O., kun. Gasiūnas ir kun. A. Linkus iš Chicago, kun. Mikšys iš Shannandoah, Pa., kun. S. Struckus iš Eynon, Vyčių centro pirmininkas Ant. Mažeika iš Brooklyn, N. Y., magistras Juozas Kriščiūnas iš Chicago, misijonierius Jėzuitas kun. J. Bružikas, kun. Lunskis iš Lietuvos, „Amerikos“ redaktorius K. Vilniškis iš Brooklyn, N. Y., „Darbininko“ redaktorius Ant. Kneičys iš S. Boston, Mass., kun. Jer. Vaičiūnas iš Cicero, Ill., Kat. Federacijos pirmin. dr. Antanas Rakauskas iš Chicago ir paskutinis J. E. vyskupas Teofilus Matulionis.

Bankietas pelnas seserims Kazimierietėms, Pranciškietėms ir Nukryžiuoto Jėzaus. Svečiai, o ypač vietiniai, savo gausiu atsilankymu seserims — lietuviškų mokyklų vedėjoms — parodė gražų prijautimą.

Seimų ir kongreso delegatų priėmimu daug darbos vietos klebonas kun. Ig. Valančiūnas, Ona Unguraitė ir kiti. Svečių patogumui par. svetainės beismonte buvo įrengtas bufetas su valgiais ir gėrimais.

Seimų ir Kongreso rengėjų komiteto narys vietos kleb. kun. Ig. Valančiūnas pakvietė „Garso“ redaktorių M. Žujų būti vakaro programos vedėju.

Programos vedėjas paprašė, kad visi pakviesti kalbėtų trumpai ir tuomi neatimtų galimybės išsirtart kitiems. Kone visi kalbėtojai to prašymo prisilaikė. Kalbėjo trumpai, įdomiai, gyvai.

Iš vietinių philadelphiečių buvo pakviesti ir išsireišė šie: Jurgis Prancėnas, seimų ir kongreso rengimams daug pasidarbavusi Ona Unguraitė, Pr. Kazlauskas (iš Šv. Andriejaus parapijos), Kazys Žadeikis, p. Karbauskienė, kun. L. J. Praspalius (naujas Šv. Kazimiero par. vikaras), kun. dr. V. Martusevičius, kun. J. Čepukaitis, kun. Ig. Zimblys — Šv. Jurgio par. klebonas, adv. Hube t Horan; svečiai kalbėtojai: kun. K. Paulionis iš Brooklyn, kun. A. M. Karužiškis iš Cleveland, O., kun. Gasiūnas ir kun. A. Linkus iš Chicago, kun. Mikšys iš Shannandoah, Pa., kun. S. Struckus iš Eynon, Vyčių centro pirmininkas Ant. Mažeika iš Brooklyn, N. Y., magistras Juozas Kriščiūnas iš Chicago, misijonierius Jėzuitas kun. J. Bružikas, kun. Lunskis iš Lietuvos, „Amerikos“ redaktorius K. Vilniškis iš Brooklyn, N. Y., „Darbininko“ redaktorius Ant. Kneičys iš S. Boston, Mass., kun. Jer. Vaičiūnas iš Cicero, Ill., Kat. Federacijos pirmin. dr. Antanas Rakauskas iš Chicago ir paskutinis J. E. vyskupas Teofilus Matulionis.

Bankietas pelnas seserims Kazimierietėms, Pranciškietėms ir Nukryžiuoto Jėzaus. Svečiai, o ypač vietiniai, savo gausiu atsilankymu seserims — lietuviškų mokyklų vedėjoms — parodė gražų prijautimą.

Seimų ir kongreso delegatų priėmimu daug darbos vietos klebonas kun. Ig. Valančiūnas, Ona Unguraitė ir kiti. Svečių patogumui par. svetainės beismonte buvo įrengtas bufetas su valgiais ir gėrimais.

BANKIETAS

Seimų ir Kongreso rengėjų komiteto narys vietos kleb. kun. Ig. Valančiūnas pakvietė „Garso“ redaktorių M. Žujų būti vakaro programos vedėju.

Programos vedėjas paprašė, kad visi pakviesti kalbėtų trumpai ir tuomi neatimtų galimybės išsirtart kitiems. Kone visi kalbėtojai to prašymo prisilaikė. Kalbėjo trumpai, įdomiai, gyvai.

Iš vietinių philadelphiečių buvo pakviesti ir išsireišė šie: Jurgis Prancėnas, seimų ir kongreso rengimams daug pasidarbavusi Ona Unguraitė, Pr. Kazlauskas (iš Šv. Andriejaus parapijos), Kazys Žadeikis, p. Karbauskienė, kun. L. J. Praspalius (naujas Šv. Kazimiero par. vikaras), kun. dr. V. Martusevičius, kun. J. Čepukaitis, kun. Ig. Zimblys — Šv. Jurgio par. klebonas, adv. Hube t Horan; svečiai kalbėtojai: kun. K. Paulionis iš Brooklyn, kun. A. M. Karužiškis iš Cleveland, O., kun. Gasiūnas ir kun. A. Linkus iš Chicago, kun. Mikšys iš Shannandoah, Pa., kun. S. Struckus iš Eynon, Vyčių centro pirmininkas Ant. Mažeika iš Brooklyn, N. Y., magistras Juozas Kriščiūnas iš Chicago, misijonierius Jėzuitas kun. J. Bružikas, kun. Lunskis iš Lietuvos, „Amerikos“ redaktorius K. Vilniškis iš Brooklyn, N. Y., „Darbininko“ redaktorius Ant. Kneičys iš S. Boston, Mass., kun. Jer. Vaičiūnas iš Cicero, Ill., Kat. Federacijos pirmin. dr. Antanas Rakauskas iš Chicago ir paskutinis J. E. vyskupas Teofilus Matulionis.

Bankietas pelnas seserims Kazimierietėms, Pranciškietėms ir Nukryžiuoto Jėzaus. Svečiai, o ypač vietiniai, savo gausiu atsilankymu seserims — lietuviškų mokyklų vedėjoms — parodė gražų prijautimą.

Seimų ir kongreso delegatų priėmimu daug darbos vietos klebonas kun. Ig. Valančiūnas, Ona Unguraitė ir kiti. Svečių patogumui par. svetainės beismonte buvo įrengtas bufetas su valgiais ir gėrimais.

Seimų ir kongreso rengėjų komiteto narys vietos kleb. kun. Ig. Valančiūnas pakvietė „Garso“ redaktorių M. Žujų būti vakaro programos vedėju.

Programos vedėjas paprašė, kad visi pakviesti kalbėtų trumpai ir tuomi neatimtų galimybės išsirtart kitiems. Kone visi kalbėtojai to prašymo prisilaikė. Kalbėjo trumpai, įdomiai, gyvai.

Iš vietinių philadelphiečių buvo pakviesti ir išsireišė šie: Jurgis Prancėnas, seimų ir kongreso rengimams daug pasidarbavusi Ona Unguraitė, Pr. Kazlauskas (iš Šv. Andriejaus parapijos), Kazys Žadeikis, p. Karbauskienė, kun. L. J. Praspalius (naujas Šv. Kazimiero par. vikaras), kun. dr. V. Martusevičius, kun. J. Čepukaitis, kun. Ig. Zimblys — Šv. Jurgio par. klebonas, adv. Hube t Horan; svečiai kalbėtojai: kun. K. Paulionis iš Brooklyn, kun. A. M. Karužiškis iš Cleveland, O., kun. Gasiūnas ir kun. A. Linkus iš Chicago, kun. Mikšys iš Shannandoah, Pa., kun. S. Struckus iš Eynon, Vyčių centro pirmininkas Ant. Mažeika iš Brooklyn, N. Y., magistras Juozas Kriščiūnas iš Chicago, misijonierius Jėzuitas kun. J. Bružikas, kun. Lunskis iš Lietuvos, „Amerikos“ redaktorius K. Vilniškis iš Brooklyn, N. Y., „Darbininko“ redaktorius Ant. Kneičys iš S. Boston, Mass., kun. Jer. Vaičiūnas iš Cicero, Ill., Kat. Federacijos pirmin. dr. Antanas Rakauskas iš Chicago ir paskutinis J. E. vyskupas Teofilus Matulionis.

Bankietas pelnas seserims Kazimierietėms, Pranciškietėms ir Nukryžiuoto Jėzaus. Svečiai, o ypač vietiniai, savo gausiu atsilankymu seserims — lietuviškų mokyklų vedėjoms — parodė gražų prijautimą.

Seimų ir kongreso delegatų priėmimu daug darbos vietos klebonas kun. Ig. Valančiūnas, Ona Unguraitė ir kiti. Svečių patogumui par. svetainės beismonte buvo įrengtas bufetas su valgiais ir gėrimais.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "GARSA"

VARGONINKŲ SEIMAS

A. L. R. K. Vargoninkų Sąjungos metinis seimas įvyko rugpiūčio 20 d. 1935 m., Šv. Kazimiero parapijos svetainėj, Philadelphia, Pa.

Seimas prasidėjo iškilmingomis mišiomis, kurias atnašavo Sąjungos dvasios vadas kun. J. Simonaitis iš Elizabeth, J. J. Dvasios vadui sukalbėjus malda, sesijos pradėta 10:15 A. M. Centro pirmininkas J. Brazaitis patiekė dienotvarkę ir pasiūlė rinkti seimo valdybą.

Prezidiuman išrinkti: komp. A. Aleksis iš Waterbury, Conn. — pirm., J. Čižauskas iš Baltimore, Md. — vice pirmininku, J. Brundza iš Brooklyn, N. Y. — raštininku.

Pirmoj sesijoj užregistuota 18 delegatų vargoninkų ir 11 svečių bei viešnių.

Sveikinimai Vietos klebonas kun. Ig. Valančiūnas nuosirdžiai sveikino seimo dalyvius ir reišė aukštos pagarbos Chicago vargoninkų Sausnauko chorui už įspūdingą žavėjantį giedojimą laike šv. mišių. Są-gos dvasios vadas kun. J. Simonaitis pasveikinęs seimą išdėvė savo raportą ir atsiprašė, kad negalės dalyvauti sesijose, nes tuo pačiu laiku turi dalyvauti Kunigų Vieniybės seime. Toliau sveikino: nuo Chicago varg. provincijos — V. Daukša, Darbininkų Są-gos — A. Kneičys, L. R. K. S. A. organo „Garso“ — J. Kudirka, Moterų S-gos — p. J. Čižauskienė, Schuylikil vargoninkų prov. — J. Mikutavičius, Scrantono varg. prov. — J. Kudirka, Brooklyno varg. prov. — J. Brundza ir New Jersey varg. prov. — A. Stanišauskas; taip pat sveikino komp. A. Pocius, J. Žilevičius, J. Čižauskas, A. Aleksis.

Skundų bei narių priėmimo komisijon išrinkti J. Mikutavičius, J. Žilevičius ir A. Stanišauskas.

Antroji Sesija Antroji sesija pradėta 2:00 P. M. Užregistuota penki delegatai, taigi viso įregistuota 23 delegatai.

Nutarta pasiūsti sveikinimus Kunigų Vieniybės seimui ir L. R. K. Federacijos Kongresui.

Centro valdybos raportai su nekuriosiomis pastabomis vienbalsiai priimti. Iš įvairių raportų paaiškėjo, kad perėjtais metais Vargoninkų Sąjungos stovis geriausias, negu kada buvo. Pilnai užsimokėjusių duokles į centrą narių skaitlius siekia iki 50.

„Muzikos Žinių“ administracija, komp. A. Pociui ir N. Kiliui išreikšta pagarba visų seimo dalyvių atsistojimu.

„Muzikos Žinių“ tolimesnis klausimas. Pasirodžius pirmam „Muzikos Žinių“ spausdintam numeriui, kuris sumaniam priruostas, visus suįdomino ir paskatino prie tikslo. Padiskusavus, nutarta leisti „Muzikos Žinias“ sulig naujo formato, o nespausdinti miolografu. Lėšų padengimui Sąjungos nariai vargoninkai pasižada sumokėti \$10.00 metams. Prenumerata pakelta iki \$1.50 metams. Muzikas S. Simanavičius (kalėdinių plotkelių gamintojas) aukėjo \$10.00 ir pasižadėjo dėti skelbimą į „Muzikos Žinias“ už \$10.00.

Prisiminus komp. J. Naujalo mirtį, tydomis sukalbėta malda už jo sielą.

Muzikai B. Nekrašas ir J. Žikas priimti atgal į Vargoninkų S-gą. Muzikas Jonas Mickūnas, naujas narys, įstojo į Vargoninkų S-gą.

Komp. J. Žilevičius padarė ilgą pranešimą muzikalo albumo klausimu. Sumanymas palikta tolesniam studijavimui.

Chorų suderavimo planas palikta liuosai vykdyti ten, kur aplinkybės leidžia.

Ponių bei panelių vargoninkų priėmimo į Vargoninkų Są-gą klausimas palikta išspręsti Kunigų Vienibei.

Naują Varg. Są-gos konstitucijos suredaguotą tekstą nutarta leisti per „Muzikos Žinias“, o sekančiame seime galutinai išspręsti. Tam išrinkta komisija: A. Pocius, J. Žilevičius ir A. Aleksis.

Nutarta, kad Sąjungos išdininkas užsistatytų kauciją nemažiau \$300.00.

Kun. V. Martusevičius sveikino Kunigų Vieniybės seimo vardu ir dėkojo Chicago vargoninkų chorui už giedojimą laike Kunigų Vieniybės seimo šv. mišių.

Centro Valdyba Sekantiems metams centro valdyba išrinkta sekanti: Juozas Kudirka iš Pittston, Pa. — pirm., Juozas Brazaitis iš Chicago — vice pirm., Nikodemus Kūlys iš Chicago — rašt., B. Janušauskas iš Chicago — išd., Jonas Brundza iš Brooklyn, N. Y. — knygium, Nikodemus Kūlys ir komp. Antanas Pocius — „Muzikos Žinių“ redaktoriais.

Nutarta pasiūsti padėkos laišką buvusiam Varg. S-gos organui „Garsui“ už kelių metų palankų patarnavimą.

„Muzikos Žinios“ palieka Varg. S-gos organu.

Sekantį seimą nutarta laikyti Brooklyn, N. Y.

Seimas baigtas Lietuvos himnu 5:30 P. M. J. Kudirka

VIEŠAS AČIŲ

Varde Federacijos Kongreso rengimo komisijos, tariau nuosirdžiausia ačiū Vargoninkų Sąjungos narims, ypatingai Chicago muzikams: A. Pociui, J. Kudirkai, K. Saboniui, S. Rakauskui, B. Janušauskui, R. Janušauskui, N. Kiliui, J. Brazaičiui, V. Daukšai, K. Gaubiui, P. Kavaliuskui, K. Svecinui ir Pr. Palioniui už labai gražų ir įspūdingą giedojimą Federacijos Kongreso šv. mišių laike ir už išpildymą koncerto programos trečiadienį, rugpiūčio 21 dieną. Turiniga programa buvo žavėtinai išpildyta. Garbė ir kreditas priklauso Chicago muzikams, kurie parodė savo nenugalimą vieningą dvasią atkeliaudami organizuotai didelę grupę net iš Chicago į Philadelphia ir pakeliumi davė 3 tokius turtingus koncertus. Jų pasisvertimas yra begalo įvertinamas.

Taip pat reikiama gilią padėką p. J. Kudirkai, p. K. Saboniui, p. M. Janušauskui, pp. Čižauskams ir p. E. Rakauskienėi, kurie prisidėjo išpildyti koncerto programą, kaip solistai. Labai įspūdingai atliko savo dalis. Klausytojai liko taip sužavėti, kad pasibaigus koncertui nieks nenorėjo skirstytis. Tikrai Philadelphia neturėjo tokio koncerto ir vargu greit turės. Publika buvo labai patenkinta.

Ona Unguraitė, Fed. kongreso reng. kom. narė.

„AMERIKA“ savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universalis Biuras, Inc. Kaina metams \$1.50. 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.

„DRAUGAS“ vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, išeinąs 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.

„DARBININKAS“ Lietuvių Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, išeinu du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00. Pusmečiui \$2.00.

„GARSAS“ LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.

„LAIVAS“ savaitinis Tėvų Marijonų žurnalas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.

„STUDENTŲ ŽODIS“ Am. Liet. K. Studentų organizacijos žurnalas, 366 W. Broadway, South Boston, Mass. Metams \$2.00.

„VYTIŠ“ Lietuvos Vyčių mėnesinis žurnalas, 4736 So. Wood Street, Chicago, Ill. Metams \$1.80.

„MOTERŲ DIRVA“ A. L. R. K. Moterų Sąjungos mėnesinis žurnalas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.

„AMERIKA“ savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universalis Biuras, Inc. Kaina metams \$1.50. 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.

„DRAUGAS“ vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, išeinąs 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.

„DARBININKAS“ Lietuvių Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, išeinu du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00. Pusmečiui \$2.00.

„GARSAS“ LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.

„LAIVAS“ savaitinis Tėvų Marijonų žurnalas, 2334 So. Oakley Ave.,

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32. Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. J. Kasakaitis, Dvasios Vadas, 64 Church St., Pittston, Pa.
L. Simutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Stulgaitis, Vice-Prezidentas, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
J. B. Šaliūnas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
V. T. Kvietkauskas, Izdininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa.
J. Joneika, Izdo Globėjas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
K. A. Vencius, Izdo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
Vincas Kriščiūnas, M. D., Dr. Kvot., 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

- 1. Antanas Vaitkėvičius, 56 Sheridan St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.
3. Juozas Mačiulis, 8656 - 85th St., Woodhaven, N. Y.

STATUTŲ KOMISIJA

- 1. Jurgis Tumasonis, 222 S. 9th St., Brooklyn, N. Y.
2. Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
3. Alžbieta Paurazienė, 14030 Wark Ave., Detroit, Mich.

TEISMO KOMISIJA

- 1. Vladas Palūpis, 183 N. Main St., Pittston, Pa.
2. Simanas Galinis, 115 Putnam Street, Scranton, Pa.
3. Saveras Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Kun. Antanas Milukas, Brooklyn, N. Y.
2. Tamas Seimis, 1540 E. 65th Place, Chicago, Ill.
3. Kun. Juozas Simonaitis, 214 Ripley Pl., Elizabeth, N. J.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- 1. Petras Montvila, 251 Etna St., Brooklyn, N. Y.
2. Juozas Čekšys, 8 Wood St., Pittston, Pa.
3. Vincas Miliauskas, P. O. Box 599, Forest City, Pa.

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

ISRASYTI NUO LIEPOS 8, 1935 IKI RUGPIŪCIO 1, 1935

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like '36951 Marė Zinevičius, 50 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Elena Bratanavičienę 500.00' and '36999 Leonas Šimutis, traveling expenses 350.00'.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

NEW BRITAIN, CONN.

Iš LRKSA 109-tos kuopos susirinkimo

Rugpiūcio 11 d., 1935 m. įvyko minėtos kuopos mėnesinis susirinkimas, dalyvaujant daugumai kuopos narių. Pirmininkui P. Poškui atidarius susirinkimą, skaityti nutarimai ir išsiaukti suspenduoti nariai, kurių radosi šeši. Bene pora jų užsi-mokėjo, kiti, girdėti, eis prie iš-sibraukimo, dėl nepasitenkinimo pašalpos gavimu iš centro. Tai nemalonūs toki atsitikimai bei slo-pinimas kuopos augime narių.

Vienok šiame susirinkime buvo pristatyta nauja narė Teresė Toconienė, 41 metų amžiaus. Skaitytas laiškas Sus-mo Prezidento L. Šimučio, kuriame pra-neša, kad dėl išvykimo į Lietu-vą negali dalyko išspręst, būtent, Zuzanos Kavolienės pašalpos. Pa-lieka patirt Vice Prezidentui J. Stulgaičiui.

Paididėjo šeima LRKSA 109 kp. pirmininko P. Poškaus paididėjo šeimyna; jo žmonelė susilaukė pirmagimės dukrelės, kuriai laike krikšto su-teikė Onos-Marcelės vardą. Svei-kinam jauną dukrelę bei linkim laimingo auklėjimo Dievo garbei

NEW HAVEN, CONN.

LRKSA 116 Kuopa Ruošia Nėprastą Pramogą

Rugpiūcio 4-tą dieną LRKSA kp. susirinkime p. F. Rumskui davus sumanymą, nutarta rengti įvairenybių vakarą. Nutarta kviesti p. V. Stasevičiaus vadovaujama mažamečių chorą ir sukviesti talentingus vaikus: smuikiniukus, pianistus, dainininkus, deklamatorius, šokėjus ir šposininkus, išpildyti programą. Pramoga įvyks rugsėjo 19 d. 4val. po pietų parapijos svetainėje, 339 Greene St., New Haven'e.

Girdėjau, kad vargoninkas p. Stasevičius sutiko patarnauti ir sutvarkyti visą programą. Dabar mums, visiems nariams, belieka ne tik patiems ateiti į tą vakarą, bet kviesti ir pašaliečius, kad pa-darius šį parengimą sėkmingu.

DAYTON, OHIO

191-ma Kuopa Rengia Piknyką

LRKSA 191 kp. piknykas įvyks rugsėjo 7 ir 8 po pietų ir vakare. Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos darže. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir pakviesti savo draugus ateiti į kuopos piknyką. Bus visokių pamarginimų ir gėrimų. Atsilankiusieji bus patenkinti.

BALTIMORE, MD.

LRKSA 13-tos Kuopos Narių Dėmesiai

Jau keli mėnesiai kai 13-tos kuopos susirinkimai perkelti iš antro į pirmą sekmadienį, bet dauguma narių dar negali priprasti ir pasimiršta ateiti į susirinkimą. Tad visi nariai malonėkite būtinai susirinkti ir sekan-tį susirinkimą, sekmadienį rugsė-jų 1-mą dieną, tuojau po sumos, paprastam susirinkimui kambary. Kadangi minėta sekmadienį kun. Jono Mendelio bus primicijos, tad prisėis bažnyčioj ilgiau už-trukti, bet kadangi yra svarbus reikalas, tai visiems būtinai reik-sia susirinkti.

NEW HAVEN, CONN.

Parasė P. JURGĖLA TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasau-lis. Dariaus ir Girėno nuo-pelnai aviacijai ir mūsų tau-tai. Pocijia apie LITUANI-KĄ. Skridimo rėmėjai ir rė-mėjų komitetai.

384 psl. su 86 paveiklais; tvirti viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu \$1.65

"GARSAS"

73 E. SOUTH STREET Wilkes-Barre, Pa.

ir Tautos naudai. Ponai P. O. Poškai tai viena iš pavyzdgingiausių jaunų šeimynų — katalikiška lietuviška porėlė.

Sugrįžo Gyventi

Sus-mo 109 kp. narys V. Vaznis sugrįžo vėl gyventi į New Britain bei atsikėlė į minėtą kuopą. V. Vaznis buvo apleidęs mūs kuopą bei koloniją, vis tai dėl gyvenimo aplinkybių. Sveikinam savo darbštų narį ir kviečiame prie darbo.

NEW HAVEN, CONN.

LRKSA 116 Kuopa Ruošia Nėprastą Pramogą

Rugpiūcio 4-tą dieną LRKSA kp. susirinkime p. F. Rumskui davus sumanymą, nutarta rengti įvairenybių vakarą. Nutarta kviesti p. V. Stasevičiaus vadovaujama mažamečių chorą ir sukviesti talentingus vaikus: smuikiniukus, pianistus, dainininkus, deklamatorius, šokėjus ir šposininkus, išpildyti programą. Pramoga įvyks rugsėjo 19 d. 4val. po pietų parapijos svetainėje, 339 Greene St., New Haven'e.

Girdėjau, kad vargoninkas p. Stasevičius sutiko patarnauti ir sutvarkyti visą programą. Dabar mums, visiems nariams, belieka ne tik patiems ateiti į tą vakarą, bet kviesti ir pašaliečius, kad pa-darius šį parengimą sėkmingu.

DAYTON, OHIO

191-ma Kuopa Rengia Piknyką

LRKSA 191 kp. piknykas įvyks rugsėjo 7 ir 8 po pietų ir vakare. Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos darže. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir pakviesti savo draugus ateiti į kuopos piknyką. Bus visokių pamarginimų ir gėrimų. Atsilankiusieji bus patenkinti.

BALTIMORE, MD.

LRKSA 13-tos Kuopos Narių Dėmesiai

Jau keli mėnesiai kai 13-tos kuopos susirinkimai perkelti iš antro į pirmą sekmadienį, bet dauguma narių dar negali priprasti ir pasimiršta ateiti į susirinkimą. Tad visi nariai malonėkite būtinai susirinkti ir sekan-tį susirinkimą, sekmadienį rugsė-jų 1-mą dieną, tuojau po sumos, paprastam susirinkimui kambary. Kadangi minėta sekmadienį kun. Jono Mendelio bus primicijos, tad prisėis bažnyčioj ilgiau už-trukti, bet kadangi yra svarbus reikalas, tai visiems būtinai reik-sia susirinkti.

NEW HAVEN, CONN.

Parasė P. JURGĖLA TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasau-lis. Dariaus ir Girėno nuo-pelnai aviacijai ir mūsų tau-tai. Pocijia apie LITUANI-KĄ. Skridimo rėmėjai ir rė-mėjų komitetai.

384 psl. su 86 paveiklais; tvirti viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu \$1.65

"GARSAS"

73 E. SOUTH STREET Wilkes-Barre, Pa.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumai.

BRIDGEPORT, Conn. — 9-tos kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje tuoj po pamaldų.

PHILADELPHIA, Pa. — 10 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumos šv. Kazimiero para-svetainėje.

BALTIMORE, Md. — 13 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną šv. Alfonso parapijos svetainėje tuoj po sumos.

WILKES-BARRE, Pa. — 14 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną po paskutinių pamaldų parapijos sve-tainėje, kampas South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti susirinkimui.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumos bažnytinėje salej. Svar-bu visiems nariams dalyvauti.

PHILADELPHIA, Pa. — 20 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos raštī-nės kambary.

KENOSHA, Wis. — 22-ros kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną bažnytinėje salej tuoj po pamaldų. Kviečiame visus atsilankyti.

HASTINGS, Pa. — 23-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną pas Motiejų Laukaitį 1 val. po pietų.

ROSELAND, Ill. — 33-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 12.30 val. po pietų Visų Šventų pa-rapijos mokyklos kambary num. 4.

CHICAGO, Ill. — 39-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 8-čia valanda po pietų, 5436 South Wentworth St. svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumai parapijos mokyklos kambary.

BAYONNE, N. J. — 60 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną parapijos svetainėje, 15 E. 23rd St., Bayonne, N. J., 8-tą valandą vakare.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 8-tą dieną bažnytinėje salej po mišių.

RACINE, Wis. — 67-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje salej, 815 Park Ave.

OLD FORGE, Pa. — 70-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 1 val. po pietų svetainėje po num. 401 Sussex St., Old Forge, Pa.

ST. LOUIS, Mo. — 82-ros kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetai-nėje.

SCRANTON, Pa. — 83-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną po pamaldų, sv. Juozapo parapijos svetainėje. Kiekvienas narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną pas Mrs. K. Nevieras, 13 E. Broad St., W. Hazleton, Pa., 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 101-mos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną Dievo Apaizdos parapijos mokyklos kambary. Pradžia 1 val. po pietų.

DUQUESNE, Pa. — 102 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną pas Musneckį Juozą, 45 North Third St. 1 val. po pietų. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir užsimokėti mėne-sines duokles.

BRADDOCK, PA. — 105 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetai-nėje. Malonėkite visi nariai atsilanky-ti užsimokėti duokles. Taipgi nepa-mirškite atsivesti naujų narių.

MASPETH, L. I., N. Y. — 108 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną Atsimainymo Viešpaties Jėzaus pa-rapijos svetainėje tuoj po sumos.

BROOKLYN, N. Y. — 115 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumai, šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St. Visi nariai ir narės malonėkite būti ir užsimokė-ti duokles. Nepamirškite pakalbinti ir naujų narių.

NEW HAVEN, Conn. — 116 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetai-nėje. Svarbu visiems nariams daly-vauti.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas bus rugsėjo 8-tą dieną salej po num. 153 Manchester St., 2 val. po pietų.

SPRINGFIELD, Ill. — 121 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną bažnytinėje salej tuoj po sumai. Na-riai, teikisites atsilankyti, naujų kan-didatų atsivesti ir užsimokėti užvilktas duokles.

WESTERNPORT, Md. — 131 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2 val. po pietų pas V. Puškūną (na-me). Visi nariai malonėkite atsilan-kyti.

BROOKLYN, N. Y. — 134 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną Karalienės Anglų parapijos salej tuoj po sumos. Visi nariai ir narės malonėkite ateiti susirinkimui ir ne-pamirškite savo draugų atsivesti.

CLEVELAND, Ohio. — 142 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 12-tą dieną šv. Jurgio parapijos mokykloj, 7:30 val. vakare.

SPRING VALLEY, Ill. — 146 kp. susirinkimas bus rugsėjo 8-tą dieną 2 val. po pietų, bažnytinėje salej. Ne-pamirškite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles.

CALUMET CITY, Ill. — 149 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną Juozo Prakaicio studijos salej 3 val. po pietų.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną po pamaldų šv. Mikolo parapijos bažnytinėje svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną uoj po sumai šv. Kazimiero para-pi-jos mokyklos kambaryuose.

CHICAGO, Ill. — 160-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną parapijos mokyklos kambaryuose 1-mą val. po pietų.

COLINSVILLE, Ill. — 161 kp. susirinkimas bus rugsėjo 8-tą dieną 1 val. po pietų, bažnytinėje svetainėje.

HARRISON, N. J. — 165 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 12-tą dieną 7 val. vakare pobažnytinėje svetainėje. Visi nariai dalyvaukit.

DETROIT, Mich. — 190-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną šv. Jurgio parapijos mokykloj. Pra-džia tuoj po sumos.

DAYTON, Ohio — 191-mos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 3-čia dieną 7-tą val. vakare šv. Kryžiaus para-pi-os svetainėje.

Washington Depot, Ct. — 205 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2 val. po pietų pas Al. B. Kriškūn-ą. Malonėkite visi nariai ateiti.

W. FRANKFORT, Ill. — 207 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuojau po sumos pas Joną Norušį.

KINGSTON, Pa. — 209-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 1 val. po pietų bažnytinėje salej.

DETROIT, Mich. — 230 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 12.30 val. po pietų, šv. Petro para-pi-jos svetainėje, Longworth ir Mul-dane St.

STUEBENVILLE, Ohio. — 253 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 3 val. po pietų L. B. K. svetainėje, 428 So. 7th St.

HARVEY, Ill. — 255-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 12-tą dieną 7:30 vakare pas finansų raštīninką M. Sadauskas, 509—154 St., Harvey, Ill.

WILSONVILLE, Ill. — 264 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną kp. pirmininko A. Simino namuose.

BINGHAMPTON, N. Y. — 270 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2 val. po pietų, Ukrainiečių svetai-nėje, 43 Downs Ave.

TAYLORVILLE, Pa. — 272 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2 val. po pietų.

PROVIDENCE, R. I. — 273 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

SAGINAW, Mich. — 274 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 12 val. paprastoj vietoj. Visi malonė-sit ateiti ir užsimokėti savo duok-les.

NEWTON FALLS, O. — 284 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2 val. po pietų.

CANTON, Ohio. — 288-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 2:00 po pietų po num. 2240 Win-field N. E.

MIDDLEPORT, Pa. — 302 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną pirmą valandą po pietų V. Lazausko salej.

NANTICOKE, Pa. — 234 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 1:30 val. po pietų pas kuopos sekre-torių K. Kvedaravičių, 809 S. Han-over St., Nanticoke, Pa.

BRANDFORD, Conn. — 242 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną 1:30 val. po pietų, pobažnytinėje sve-tainėje. Visi nariai malonėkite susi-rinkti ir užsimokėti savo mokesnius. Kurie neteisi susirinkimą — turės už-simokėti 50 centų bausmės. Taip yra kuopos nutarta.

FARMA PARDAVIMUI

104 akrai žemės su gerais budin-kais; 15 karvių, 2 arkliai, 150 vištų; naujas vištynkas. Visi ūkio frankiai ir mašinerija. Pardavimo priežastis — našlystė. Daugiau informacijų klaus-kite: Mrs. M. Yechinevich, R. D. No. 1, Edmeston, N. Y.

SPARNUOTI LIETUVIAI DARIUS IR GIRĖNAS

PARASĖ P. JURGĖLA TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasau-lis. Dariaus ir Girėno nuo-pelnai aviacijai ir mūsų tau-tai. Pocijia apie LITUANI-KĄ. Skridimo rėmėjai ir rė-mėjų komitetai.

ANNUAL STATEMENT FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 1934 OF THE CONDITION AND AFFAIRS OF THE LITH. R. C. ALLIANCE OF AMERICA MADE TO THE DEPARTMENT OF INSURANCE OF THE STATE OF ILLINOIS

Table with columns for Balance from previous year, INCOME (Membership fees, assessments, etc.), DISBURSEMENTS (Death claims, welfare, etc.), and Grand Total.

Table with columns for LEDGER ASSETS (Real Estate, Bonds, etc.), NON-LEDGER ASSETS (Interest due, etc.), DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED, and LIABILITIES (Death claims, etc.).

Table titled 'DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO FUNDS' with columns for Mortuary Fund, Disability Fund, Welfare Fund, Expense Fund, and Totals.

Table titled 'EXHIBIT OF CERTIFICATES' showing the number and amount of certificates in force, renewed, and terminated.

Table titled 'EXHIBIT OF DEATH CLAIMS' showing the number and amount of claims reported and paid during the year.

Table titled 'EXHIBIT OF SICK AND ACCIDENT CLAIMS' showing the number and amount of claims reported and paid during the year.

Advertisement for 'SVEIKATOS SKYRIUS' (Dental Care) by Dr. G. Biežis, Chicago, Ill. Includes text about dental services and 'DANTŲ ATSPARUMAS' (Dental Savings).

Textual content including 'Bijomės, kad kur psiaukely ne-sustotų, nepadarytų vargo ir daug lėšų. Na, o su sveikata, su dantimis, mes taip nesielgiam. Visai nepagalvojam, kad mūsų sveikata, arba dantys, psiaukelyje arba dantys pusamžyje gali sugesti arba atsakyti tarnauti.'

KAS KĄ MYLIM IR KO TROKSTAM

Column of text discussing social and personal topics, starting with 'Daug kas mąsto, progos ieško...' and ending with 'Net mums priešai pavydės.'

"GARSO" KATALOGAS

Table listing various literary and musical works, including 'MALDAKNYGĖS', 'DRAMOS IR KOMEDIJOS', 'IVAIRIOS KNYGOS', and 'MUZIKA', with prices listed for each item.

LIETUVIŠKI BONAI

Mes mokame aukščiausius marketo kainas. Neparduok pirmą negu pasiteiraisit pas mus. Rašykite:

KURT H. SCHURIG & CO.

50 Broadway New York

PAŽINK SAVO KRAŠTO GROŽI—ATSILANKYK

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA
NEW YORK—KLAIPEDA
Per Gothenburgą, Švedija

Laivakorčių kainos trečiaja klase
Ten \$ 97.50
Ten ir atgal 167.00
J. A. V. mokesčiai atskirai

Laivų išplaukimai iš New Yorko
GRIPSHOLM... Rugsėjo 5
KUNGSHOLM... Rugsėjo 11
DROTTNINGHOLM...
Rugsėjo 24
GRIPSHOLM... Spalių 3

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platus informacijos teikia ir parduoda laivakortes visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

Swedish American Line
21 State Street, New York, N. Y.

DIEVE, PASIGAILĖK MŪSŲ

KARAS! XX AMŽIAUS KARAS ant žemės, ore, jūroje.

Durtuvų grumtynės, nuodingi gazai, lėktuvų pašovimas, artillerijos griausmai, žmonių susprogdinimas ir kitos oro baisybės vaizdai aprašyta W. T. Scanlon'o parašytoje ir 1-ja premija Amerikoje apdovanotoje karo apysakoje "DIEVE, PASIGAILĖK MŪSŲ" (God, have mercy on us!) 400 pusl. Gražūs, tvirti apdarai. Kaina tik \$1.00 su persiuntimu. Pinigines perlaidas (money order) ir savo adresus siųskite:

"GARSAS"
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

"GARSO" SPAUSTUVĖ

Atlieka Visokius SPAUDOS DARBUS

Mums pavedami spaudos darbai padaromi greitai ir prieinama kaina.

Visi Esti Patenkinti Svarių Darbu

Iš kitų miestų prisiųsti darbai atliekami laiku.

Susivienymo kuopos ir nariai nepamirškite savos spaustuvės.

Spaudos darbus siųskite šiuo adresu:

"GARSAS"
73 EAST SOUTH STREET
(P. O. Box 32)
WILKES-BARRE, PA.

BIZNIERIAI, SKELBKITĖS "GARSE"

KORESPONDENCIJOS

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

NEW HAVEN, CONN.

Mirė M. Levevičiūtė

A. a. Marijona Levevičiūtė, 19 metų, M. ir J. Levevičių duktė, mirė rugpiūčio 10 d. s. m. Nuliūdime paliko tėvą, motiną, dvi seseris ir vieną brolių. Marijona per daug persikaitino saulės spinduliais ir pagal daktarų pareiškimą dėl to gavo kraujo užnuodijimą. Kelias dienas pasirgus ligoninėje mirė. Palaidota rugpiūčio 13-tą su bažnytinėmis apeigomis iš lietuvių šv. Kazimiero parapijos. Te išliski Marijona amžinai ramybėje, o tėvams, sesutėms ir broliukui tariu užuojautos žodį.

Inžinierius E. Žiuris Išvyko į Detroit'ą

Mūsų kolonijos lietuviai katalikai labai apgailėstauja netekę inž. Eugenijaus Žiurio. Kelios savaitės atgal jis išvyko į Detroit, Mich. ir ten apsigyveno. Gerų pasekmių naujajai vietai!

Keli metai atgal p. Žiuris atvykęs iš Lietuvos įstojo į Yale universitetą ir ten baigė mechaniko inžinieriaus mokslą. Baigęs mokslą, apsidėję su Anelė Norikūnaite, Vlodo ir Gertrūdos Norikūnų dukrele.

Inž. P. Žiuris daug pasidarbovo pas mus mokymadams vaikus įvairių žaislų. Žiemos metu high schoolių mokiniams duodavo lietuvių kalbos pamokas.

Lietuviai ir Ukrainiečiai Bendradarbiauja

Vietos lietuvių katalikai ir ukrainiečiai suėjo į glaudžius santykius. Rengia bendrai įvairias pramogas ir piknykus. Pereitą žiemą surengė kelis kartus margumynų vakarus ir padarė gražaus pelno. Rugpiūčio 4-tą dieną buvo surengtas piknykas vokiečių parke West Haven'e. Kiek tas piknykas duos pelno, kol kas da nežinia. Kaip lietuviai taip ir ukrainiečiai tokiu nuosirdžiu bendradarbiavimu yra labai patenkinti.

Kaip Mes Paminėsime Spalių Devintą?

Visi gerai žinom, kad Spalių Devinta — gedulo diena mūsų tautos. Viliugingas kaimynas išplėšęs mūsų motinos Lietuvos širdį—sostinę Vilnių, ji tebelaike ir po šiai dienai. Gi mūsų broliai okupuotam krašte velka sunkų jungą. Mokyklos viena po kitos uždaromos, veiklesnieji lietuviai už tautinį veikimą tąsomai po teismus ir pūdomi kalėjimuose; kerši patriotai lietuviai tremiami Lenkijos gilumon arba į gudų apgyventas apylinkes. Tad kas mums belieka daryti? Ar nebūtų laikas sukursti Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus valdybai daryti planus, kad šiemet spalių devintą tinkamai paminėjus ir suteikus broliams vilniečiams moralę ir materialę paramą jų sunkioje nelygioj kovoj. Pasistengkime, kad nė vienas lietuvis mūsų kolonijoj neliktų be Vilniaus pado ir ženklelio.

Mūsų Moksleiviai

Šiemet mūsų miesto aukštasis mokyklas baigė 1900 moksleivių, jų tarpe esame namažai ir lietuvių. Tėvai, kuriems išteklius leidžia, savo sūnus ir dukteris privalėtų siųsti į katalikiškas kolegijas. Tinkamiausias mūsų vaikams mokyklos — Tėvų Marijonų vedamoji bernaiečių kolegija ir seserų pranciškiečių ir kazimieriečių akademijos mergaitėms. Kažin ar mūsų kolonijos draugijos ir parapija negalėtų pasiųsti neturtingą, o tikrai gabų, bernelį ar mergelę į lietuvių kolegiją ar akademią? Prie gerų norų, man regis, tas būtų nesunku padaryti, o tautiniu atžvilgiu mūsų kolonijai būtų didelis pliusas.

MINERSVILLE, PA.

PITTSBURGH, PA.

Susiorganizavo Moksleivių Klubas

Minersvilles lietuviai studentai ir studentės susirinko mokyklos svetainėje, apsarstyti naujo klubo įsteigimą. Susirinko nemažas būrelis jaunimo. Jeronimas Bagdonas, atidaręs steigiamo klubo pirmąjį susirinkimą, trumpai pabrėžė jo siekimą ir paaiškino jo tikslą, būtent, sukurti aukštųjų mokyklų studentų draugiją, suaukti visus lietuvius-ves po viena vėliava, supažindinti savuosius su savaisiais ir atgaivinti, ar, jei da gyva, ugdyti lietuvišką dvasią ateities švietuomenės tarpe. Klierikas J. Neverauskas Bagdono bendrus bruožus papildė ir paaiškino tokios draugijos naudą ir būtiną reikalingumą. Stasys Venslauskas patarė valdybą rinkti; ir tuo pačiu kartu Klemensas Penkiūnų paskyrė pirmininku. Šis atsiprašydamas, tos garbės atsisakė, nes turis daug kitų užsiėmimų kitose organizacijose. Taip pat ir Krederavičiūtė atsisakė. Mat, kuklumas jos nedaleido. Klierikas Neverauskas matydamas jog iš tokių rinkimų nieko nėr, padavė susirinkimo vadžias Bagdonui, kuris truputį pasitaręs su susirinkusiais, pats visą valdybą išrinko; bet su ta sąlyga, kad ta valdyba būtų tik laikina, kad ji tik tolyvuotų, kol visi nesusipažinti. Tikrieji rinkimai turės įvykti kai tik nariai susipažins ir aplinkybės paaiškės. Laikina valdyba susidarė iš šių asmenų: Dvasios vadas kun. Kaz. Kleivnaskas, pirm. dr. Vincas Mikutavičius, vice-pirm. Tamulevičiūtė, ižd. El. Janulūnaitė, rašt. Teodorą Lisauskaitė, koresp. Valerija Lisauskaitė.

Steigkime Federacijos Skyrių

Vasaros sezonas jau baigasi, draugijos ruošiasi prie rudeninio sezono veikimų. Bet kas tam visam veikimui vadovaus? Čia būtinai reikalingas Federacijos skyrius. Jei kitos kolonijos turi skyrius, tai kodėl mes negalim įsteigti? Skyriui vadovaujant, draugijoje be abejo pagyvėtų veikimas. Štai kad ir Vasario Šešioliktos paminėjimas. Jau prabėgo, ačiū Dievui, bene 3 ar 4 metai kai tuo reikalu nieko nebuvo daroma. Jei turėtume Federacijos skyrių, tai nebūtų sunku mūsų tautos nepriklausomybės šventę tinkamai paminėti. Tad sukurskim ir imkime darbo!

DETROIT, MICH.

Amerikietis Profesorius Įdomajasi Lietuva

Malbone W. Graham, Kalifornijos universiteto profesorius parašė mūsų poetui—Arėjui Vitkauskui laišką, kuriam pareiškia noro geriau pažinti Lietuvą ir prašo, kad Vitkauskas ir kiti lietuviai teiktųsi pasiųsti jam tinkamos medžiagos apie Lietuvą. Prof. Graham kelis kartus lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo įvairiose diplomatinėse konferencijose, kuriose buvo svarstoma Lietuvos reikalai. Dabar prof. Graham ruošia spaudai antrą pataisytą knygos "New Governments of Eastern Europe" laidą. Jis bus labai dėkingas visiems kas tik suteiks tokią knygai tinkamos medžiagos. Suinteresuotieji teiksias rašyti šiuo adresu: Prof. Melbone W. Graham, University of California at Los Angeles, 405 Hillgard Ave., Los Angeles, Cal.

Lietuvos Spauda Apie Detroitiečius

Lietuvos laikraštis "Sveikata ir Darbas" n-ry 7-tam, įdėtas pp. Medinių šeimos (vyro, žmonos ir sūnelio) ir Arėjo Vitkausko atvaizdas. P. Skaidra ta proga rašydamas apie užjūrio lietuvių ir jų socialinę būklę, pavadina minėtą šeimą tipiška išieivių šeimą. Jo nuomone Amerikos darbininkai turi įmanomą ekonominį gyvenimą.

Kun. J. Čižauskas Dalyvavo Chicagiečių Dainų Šventėj

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. J. B. Čižauskas dalyvavo Chicagos lietuvių pirmoje Dainų Šventėj ir dirigavo didžiuliam jungtiniam chorui. Choras dainavęs jo paties parašytą kompoziciją "Neprapuls Mūsų Tėvynė." Gerb. klebonas gėrisi chicagiečių gražiu veikimu ir jų gerai išlavintais chorais.

Lankėsi J. E. Vyskupas T. Matulionis

Rugpiūčio 8-tą šv. Jurgio parapiją vizitavo J. E. Vyskupas T. Matulionis. Jo Ekscelencija atlaikė vakarines pamaldas ir pasakė gražų pamokslą. Pamaldose dalyvavo šie kunigai: Šv. Petro parapijos klebonas V. Misevičius, kunigai Valaitis, Urbair pats kleb. J. Čižauskas. Po pamaldų Jo Ekscelencija šv. Jurgio parapijos salėj pasakė įdomią kalbą iš rusų gyvenimo. Publika domiai iš klausė garbingo sveičio kalbą.

Lankėsi J. E. Vyskupas T. Matulionis

Rugpiūčio 8-tą šv. Jurgio parapiją vizitavo J. E. Vyskupas T. Matulionis. Jo Ekscelencija atlaikė vakarines pamaldas ir pasakė gražų pamokslą. Pamaldose dalyvavo šie kunigai: Šv. Petro parapijos klebonas V. Misevičius, kunigai Valaitis, Urbair pats kleb. J. Čižauskas. Po pamaldų Jo Ekscelencija šv. Jurgio parapijos salėj pasakė įdomią kalbą iš rusų gyvenimo. Publika domiai iš klausė garbingo sveičio kalbą.

MINERSVILLE, PA.

Ivilkimo Iškilmės Švento Pranciškaus Vienuolyne

Rugpiūčio 12 d., 2 val. po piet J. E. Vyskupas Teofilus Matulionis įteikė jaunoms kandidatėms šv. Pranciškaus vienuolyno abitą. Iškilmės, kaip kasmet, taip ir šiemet visais žvilgsniais buvo labai įspūdingos. Jo Ekscelencija Vyskupas pasakė jaudinantį šiai iškilmei pamokslą.

Koplytėlė buvo pilna seselių giminių, pažįstamų, ir šiaip svečių suvažiavusių iš tolimų kolonijų, taj Hartford, Elizabethport, Philadelphia, Mahanoy ir Detroit.

Šios kandidatės gavo abitus: Albina Peckūitė — sesuo M. Leonarda, Marijona Volteraitė — sesuo M. Leonida, Ona Platūkaitė — sesuo M. Francita, Antanina Jurgelaitė—sesuo M. Asizija, Ona Kedžiūtė — sesuo M. Clarita, Marijona Jeskelevičiūtė — sesuo M. Agnėla, Petronėlė Supernavičiūtė — sesuo M. Angelita, Rozalija Dauberiūtė — sesuo M. Damianna, Felicita Juciūtė — sesuo M. Paschal, Elena Navickaitė — sesuo M. Konrada, Stefanija Montvilaitė — sesuo M. Antonia.

Į šias iškilmes taip pat pribuvo: kun. P. Laumakis, kun. V. Mikaitis, kun. M. Kazėnas, kun. J. Vaišnoras, kun. J. Misius, kun. A. Jurgutis, kun. J. Pikutis, kun. Abramaitis, kun. E. Vasiliauskas, kun. F. Žekas.

Viską užbaigus, Jo Malonybė Vyskupas suteikė palaiminimą šv. Sakramentu.

Profesija

Sekantį rytą, rugpiūčio 13 d., Jo Ekscelencija Vyskupas atnėšavo šv. Mišias laike kurių šios seselės sudėjo amžinus įžadus: sesuo M. Kotrina, sesuo M. Benigna, sesuo M. Theofanija, sesuo M. Magnusa, sesuo M. Philomena, sesuo M. Hildegarda, sesuo M. Consolata, sesuo M. Salomėja, sesuo M. Annella, sesuo M. Sofija, sesuo M. Ksavera, sesuo M. Dominica.

Jo Ekscelencija Vyskupas ir šį rytą seselėms pasakė labai įspūdingą pamokslą. Apeigos baigta palaiminimu šv. Sakramentu.

Kortavimo Pramogėlė

Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų Centro Valdyba su pagalba vietinių skyrių suruošė kortavimo pramogėlę rugpiūčio 11 d. prie šv. Pranciškaus vienuolyno. Žmonijų privažiavo labai skaitlingas būrelis iš visų Pittsburgho lietuvių parapijų.

Seselės be galo džiaugiasi ir labai įvertina, kad geraširdžiai žmonės finansiniai ir darbu parėmė šią pramogėlę.

Seserų vienuolynui liko gryno pelno \$359.00.

Seselės taria nuosirdų ačiū visiems darbuotojams, kurie tik prisidėjo prie šio darbo ir visiems atsilankiusiems, kurie parėmė kilnų tikslą. Jos neužmirš šių geradarių savo maldose.

Koncertas

Chicagos provincijos vargoninkai važiuodami seiman į Philadelphia, rugpiūčio 15 d., apsisistoję šv. Kazimiero parapijoj, Pittsburgh, Pa., kur davė koncertą seselių naudai.

Visi atsilankiusieji gėrėjosi tokiu puikiu artistišku dainavimu, nes Pittsburghe tai retenybė. Iš koncerto liko pelno \$30.10, už kas seselės yra labai dėkingos vargonininkų choro vedėjui prof. A. Pociui ir visiems kitiems vargonininkams.

Sekantį rytą, rugpiūčio 16 d., tas pats choras surengė muzikalę puotą seselėms šv. Pranciškaus vienuolyne. Puikiai išpildytos dainos po vadovystė tokio gabaus

"NUSISŲPSOK"

Surašė J. K. M.

JUOKAI! JUOKAI! JUOKAI!

VIENATINĖ TOKIA KNYGA LIETUVIŲ KALBOJ

Tik ką išėjo iš spaudos.

160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių

Ant puikiausios popieros su gražiais aparais.

Kaina tiktai \$1.00

LAIDA APRIKOTA. SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

KALBĖTOJAI—štai pilnutėlė knyga parinktų juokų jums viešai bekalbant panaudoti ir savo klausytojus prajuokinti.

TEATRŲ RENGĖJAI—štai medžiagos ruošiant scenai veikalėlius. Publika šiomis dienomis ištroškusi gerų juokų.

LIGONIAI—štai neišsėmiamas šaltinis linksmo ūpo sukėlimui ir nuobodumo išblaškymui. Jūsų prieteliai negalėtų tinkamesnės dovanos jums suteikti.

TĖVAI—štai proga išgyyti sveikų ir švairių juokų knygą savo vaikučiams prigimto kalboj vakarais paskaityti.

KELEIVIAI—štai vieniems keliaujant draugas, kurių per visą kelionę juokins ir kaip bematant prabėgs laikas.

Šią knygą nusipirkę nesigailėsite užtai, kad tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai vienam paskaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susisieškoti ir iš naujo skaityti. Tad pasinaudokite proga ir kol jų esama išgykite sau ir savo draugams.

Reikalaukite

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
P. J. STULGAITIS, 122 South Meade Street, Wilkes-Barre, Penna.
P. J. KARASAUSKAS, 13 Garraham Ave., Lynwood, Wilkes-Barre

CHICAGO, ILL.

Dariaus-Girėno Draugija

Dariaus-Girėno Paminklo statymo Komitetas, užbaigęs savo darbus, nusprendė pasivadinti Dariaus-Girėno draugija ir pasiūlyti veikimui lietuvių tautiškaikultūriškame darbe Chicagoj.

Gavus čarterį, Dariaus-Girėno draugija rūpinsis geresniu paminklo aptvarkymu: apsdos medeliais, aptvers geležine tvora, apšviės elektros žiburiais, ir kasmet liepos 17 dieną rengs iškilmingus paminėjimus Dariaus ir Girėno tragiško žuvimo įvykiu.

Dariaus-Girėno Draugijos iniciatyva Marquette Park kolonijos lietuviai pareikalavo iš miesto valdžios, kad Marquette parkas, kuriame stovi Dariaus-Girėno paminklas, būtų geriau aptvarkytas: kad būtų ištaisyti keliai, prašalyti išdykusių berniukų trūkšmavimai, įrengta atsigėrimui vandens fontanai, užvesta daugiau švaros ir tt. Į šį reikalavimą miesto valdininkai atsiliepia palankiai ir patį reikalavimą žada patenkinti.

Sužeisti Automobilių Susidūrime

Andrius Vilkauskas gyvenanš prie W. Cermak Road ir Kastanas Žalimas gyvenanš prie W. 23 Place, važiuodami automobiliu,

vedėjo paliko seselėse malonų įspūdį kas bus užrašyta vienuolyno istorijoje.

Gerbiamieji vargoninkai pasisveičiavę ir apžiūrėję vienuolyną, gerėjosi puikia gamta, kas kiekvieną atsilankiusį tiesiog žavi. Gailla, kad gerbiamieji svečiai dėl stokes laiko buvo priversti taip greit išvažiuoti, bet tikimės, kad ateityje jie ir vėl duos mums progos pasidžiaugti jų dainomis.

Dalyvavę

MARIANAPOLIS HIGH SCHOOL IR KOLEGIJA

Thompson, Connecticut

Istaiga, vedama Tėvų Marijonų, skiriama bernaiečiams —turi Connecticut valstybės teises.

Mokslo ir auklėjimo kursas aštuoni metai

KETURI METAI HIGH SCHOOL — KETURI METAI COLLEGE

Tikyba Istorija
Politika Geografija
Žurnalistika Literatūra
Sociologija Muzika

Kalbos: Prigimtis:
Lietuvių Anatomija
Anglų Biologija
Lotynų Astronomija
Graikų Chemija
Prancūzų Fizika
Italų

Filosofija: Matematika:
Logika Algebra
Kritika Geometrija
Ontologija Trigonometrija

Kosmologija Menas:
Psichologija Gražybybė
Etika Dramatika
Teodiceja—Filosofijos Istorija

Visais informacijų reikalais kreiptis:

Kunigas Rektorius
Marianapolis, Thompson, Conn.

BŪK SAVISTOVUS

Reikalingi Tuojaus Agentai

pardavinėjimui gerai žinomų patentuotų gyduolių ir visokių europiejiškų trejų-devynerių ir daugelį kitokių. Pelnas užtikrintas.

DEKENS OINTMENT COMPANY
P. O. Box 352
Hartford, Conn.

CLEVELANDO ŽINIOS

PIKNYKAS

Rugpiūčio 18 d. naujos parapijos darže, Lietuvių Salės direktoriai ir veikiančioji komisija surengė piknyką svetainės naudai, kurią dabar baitaisan pasidarė pusėtinai išlaidų. Šio piknyko rengėjai manė surengsą piknyką, padarysą pelno ir juomi sumažinsą bilas. Bet iš šio piknyko pasirodė, kad žmonės gerb. salės direktorių ir veikiančiosios komisijos pastangas mažai teįvertino.

Liūdna yra, kad mes lietuviai taip greitai atšalome nto rėmimo savo parengimų, įstaigų, o labiausia, kad mes likviduojame vieną po kitos katalikiškas savo draugijas, kas visai dar mums lietuviams yra peranksti daryti.

Mes, Clevelando lietuviai, turėtume laikytis savo draugijose ilgiau, negu kitų kolonijų lietuviai ir parodyti visai mūsų išeivijai, kad mes, petys į petį, vedame kovą su ištautėjimo siaubūnu. Lietuviai iš senovės buvo stiprūs tautybėje ir mokėjo palaikyti savo kalbą, o mes būkime nors tiek susipratę, kad galėtume palaikyti kuo ilgiausiai visas lietuviškas draugijas ir savo įstaigas. Jei mes taip darysime, tai nepralaimėsime, bet daug pelnysime.

KUR ĮVYKS SUTUOKTUVĖS?

A. Rakauskaitės ir St. Alekno bažnytinės ceremonijos ir vestuvės tikrai bus rugsėjo 2-ąją Akrono, Sv. Petro bažnyčioje, 9-ąją valandą iš ryto. Bet šilūba — moterystės sakramentą suteiks gerb. kun. A. Karužičkis, Clevelando lietuvių naujos parapijos klebonas. Vestuvės įvyks irgi Akrono.

Clevelando jaunimas, ypatingai Kultūros dr-jos jaunimas, žada važiuoti į Akroną tą dieną ir palinkėti geriausios ir laimingiausios laimės jų naujame šeimyniniame gyvenime. Žada važiuoti būrys keliomis mašinomis. Šiu tarpe žada važiuoti į Akroną ir pats Clevelando "Senelis" su savo "šonkaulių" ir pamatęs tas vi-

ses iškilmes ir ceremonijas Clevelando lietuvių įžymios veikėjos, vėliau stengsis apie jas parašyti šiame skyriuje.

KĄ SAKO ANDRICA APIE LIETUVĄ

Clevelando populiarus diena-raščio "The Cleveland Press" įžymus užsienio korespondentas p. Andrica šią vasarą išvyko į Europą aplankyti daugybę skirtingų tautų, kurių tarpe ir Lietuvą, kurioje jam teko praleisti kiek laiko ir gauti iš jos gyvenimo ir tvarkymosi patyrimo ir gražiausių išpūdžių.

Dabar jis pradėjo apie tą rašyti į "Cleveland Press."

Rugpiūčio 22 d. aukščiausi pažymėtam Clevelando dienrašty tampo labai gražus aprašymas apie Kauną, jo išvaizdą ir kitokių dalykų. Reik pasakyti, kad Andrica Lietuvą ir jos liglaikinę sostinę Kauną kuo palankiausiai ir bešališkiausiai apibūdina. Be to, jau patalpino keturis gražius paveikslus: gen. Nagevičiaus, Kauno miesto burmistro Merkio, artistės Zaunienės ir Karo Muziejiaus, kas dar jo raštą daugiau pagražina ir pajvairina.

Taip pat šiame laikraštyje telpa p. Merkio, Kauno miesto burmistro, paties ranka rašyti gražūs Clevelando lietuviams pasveikinimai. Ir jie yra parašyti lietuviškai. Šai kaip jie skamba: "Kauno miestas siūnčia geriausius linkėjimus Clevelando broliams lietuviams. Merkys, burmistras, 1935 m."

Kada tilps Andrica paskutiniai raštai dienrašty "Press", tada bus galima padaryti geresnę išvadą ir pilnesnis aprašymas. Clevelando lietuviams patartina jo aprašymus apie mūsų tėvynę Lietuvą kiekvieną sykį perskaityti ir žinoti, ką kiti žmonės sako apie mūsų tėvynę. O jei kurie patys negalite perskaityti, tai paprašykite savo vaikų ar pažįstamų, kurie moka skaityti angliškai — jie jums perskaitys ir paaiškins.

Senelis

KULTŪROS DR-JOS SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 3 d. Lietuvių salėj, Liet. Kultūros dr-ja laikys labai svarbų susirinkimą, kuriame bus renkama naujas pirmininkas ir vice pirmininkas.

Visų kultūriečių yra didžiausia prievolė šiame susirinkime būti patiems dalyvauti ir dar kitus paraginti. Susirinkimas įvyks jau žemutinėje — naujai ištaisytose svetainėje.

JAU SUSITAIKĖ

Užpereitos savaitės pabaigoje visos Clevelando didžiosios duonkepėklos susitakė su savo unitais ir darbininkais, kurie buvo iššę į streiką apie pora mėnesių atgal. Nors darbininkai išsilaukė tvarkoje ir vienybėje, vienok mažai ką laimėjo.

BROOKLYN, N. Y.

Remkime Norinčius Tapti "Sparnuotais Lietuviais"

Gal daugelis lietuvių skaitydami kurį nors lietuvišką laikraštį užtikdavot trumpų kronikinių žinučių: "Brooklyne įsteigė Dariaus-Girėno Aero-Klubas," "Jau nusipirko lėktuvą," "D. G. A. K. lėktuvo krikštytas" ir tt.

Bet daugelis sau galvodavo: kas tai per klubas? kokie jo tikslai? pinigų prisižvejęti užsima-nė ir panašiai.

Šiandien, brangūs lietuviai, pasistengys kiek plačiau nušviesti apie jo išikūrimą, idėją, siekius ir nuveiktus darbus.

Darius su Girėnu pirmieji pasirijo mūsų tautos vardu prisidėti prie aviacijos mokslo ir taigrų mūsų senąją tėvynę suartinti su mumis, toli gyvenančiais nuo tėvų žemės. Dariaus-Girėno darbas buvo be galo sunkus, nes mes nepasitiekėme savimi, nepasitikėjome ir jais, nesupratome jų didvyrių dvasios didybės, neįvertinome jų pasiaukojimo. Daugele įvertino jų sunkų ir kilnų darbą tik tada, kai didvyrių kūnai jau gulėjo šaltuose "Lituanicos" griuvėsiuose.

Jų žygyje seime su stiprybės, jų vardo jam žinimui stato me paminklų, krikštijame gatves, vietas ir organizacijas pavadiname jų vardais, kad sekanties kartos juos prisimintų. Bet vienas dainius sako: "Didesnio paminklo didvyriams nebus, kaip vyrams jų idealo." O Dariaus-Girėno idealas buvo: matyti sparnuotą Lietuvį Tautą. Jie tą įrodė gyvendami, jie mokėsi tos aviacijos ilgesnį savo gyvenimo dalį ir, pagaliau, mirė kaip lakūnai.

Didvyrių troškimą pildydami. 1934 m. 15 d. Floyd Bennett Field aerodrome, minint didvyrių išskridimo metinę sukaktį, Amerikos Lietuvių Legijono Dariaus-Girėno 1-sis Postas iškilmingai pasižadėjo laike vienerių metų įsteigti lietuvių skraidymo mokyklą, Dariaus-Girėno Aero-Klubą, kurio tikslas būtų sekti Dariaus ir Girėno pėdomis, t. y. kad visi klubo nariai taptų "sparnuotais lietuviais." Tą pat dieną susikūrė Posto Oro Skyrius su 9 nariais, vėliau padaugėjo ligi 12 narių (tų jaunuolių tarpe ir viena panelė).

Pradžioje darbas buvo sunkus, rinkta žinių, kaip tam sunkiam darbu pradžią padaryti, neprąšant svetimtaučių paramos. Atsilankius lakūnai A. Kielai, darbas prasidėjo. Nuo lapkričio 18 d. nugalėta sunki kliūtis: gautas lietuvis instruktorius, veteranas lakūnas Kiela, kuris ekonominių sunkumų nepaisydamas pasirijo vykdyti Dariaus-Girėno idealą, mokinti pasirįžusius jaunuolius skraidymo meno.

Klubo nariai, kas galėjo, sudėjo po 25 dol. lėktuvui pirkti. Kitą mėnesį tą fondą sukelti pramogų ruošimu ir rėmėjų rinkimu. Po sunkaus darbo, surinkus reikiamus pinigus, lakūnas Kiela su kpt. P. Jurgėla Čikagoje surado tinkamą mokomąjį lėktuvą, firmos Parks I su OX-5 90 a. j. motoru.

Š. m. gegužės 8 d., sukakus lygiai dviem metams nuo Dariaus ir Girėno atskridimo New Yorkan

dienos, D. G. Postas įteikė Klubui čarterį. Tą dieną Klubas atsiskyrė nuo "gimdytojų," Dariaus-Girėno Posto, ir tapo savaraimis Dariaus-Girėno Aero Klubas.

Š. m. birželio pabaigoje, pasitaikius gražiam orui, lak. Kiela lėktuvą pristatė iš Čikagos ir nusileido Flushing aerporte. Po savaitės laiko lėktuvas tapo pakrikštytas "Skraidas Vytis." Kūmu buvo tuo laiku Amerikoje viešjės DULR pirm. adv. R. Skitpitis.

Nuo tos dienos klubas jau pradėjo savo tikrą darbą. Dabartiniu laiku lėktuvas stovi Bennett Field lėktuvinėje Nr. 4. Ten vyksta visi mokomieji skraidymai, instruktojanč lak. Kielai. Skraidyti mokosi šie jaunuoliai: Al. Mikalauskas, P. Šaltenis, K. Vilniškis, A. Alekna, V. Trainaitis, Šližys, J. Petrauskas, V. Kalėda, Maskevičius, P. Mikalauskas. Iš jų tarpo, A. Mikalauskas ir P. Šaltenis jau yra išskraidė daugiau 10 valandų ir jau savistoviai vieni skraido. Likusieji ore skraido vieni, bet pakilimus ir nusileidimus vykdo lak. Kiela.

Dabartiniu metu klubas renka pinigus parašutai pirkti. Turint parašutą, klubas gali rengti aviacijos šventes, kuriose klubo parašutininkai Trainaitis ir Šaltenis pademonstruotų šokimą su parašutu.

Be to, klubas turi labai artimų santykių su lietuvių lėktuvų modeliu "NORBERT" klub.

Abu šie klubai savo įgytas žinias parodys žmonėms rengiamam š. m. rugsėjo 2 d. (Labor Day) aviacijos piknyke, kuris įvyks Klasiūsu-Clinton parke. Būtų gera, jei visi lietuviai, kurie pritaria už pasirįžusių jaunuolių darbui, atsilankytų minėtą dieną į pirmąjį jų rengiamą piknyką ir juos paremtų.

Tikiuosi, kad kiekvienas širdingas lietuvis supras tų jaunuolių pasirįžimą. Jie nepaiso pavojaus, rizikuoja savo jauną gyvybę, vien dėl to, kad parodyti kitataučiams, kad štai ir lietuviai yra gabūs lakūnai ir moka raižyti dangaus erdves.

Tad dar kartą kviečiu visus, brangūs lietuviai, paremti jaunuolius, norinčius tapti sparnuotais lietuviais. Jaunimas — tautos ateitis.

V. Trainaitis

NEW BRITAIN, CONN.

Radio Stotis WNBC-1380

Pora savaičių atgal atsidarė neperdidelė radio stotis. Jos viršininkai kviečia įvairių tautų vietinius talentus išpildyti programą, kuriose dalyvauja ir lietuviai, būtent, antradieniais 6:45 val. vakare dainuoja angliškai mūsų jaunas solistas B. Kazakevičius; ketvirtadieniais 5:30 val. iki šeštai val. vakaro dainuoja mūsų du Kazimierai — Žalnieraitis ir Kavaliauskas ir dubeltavais kvartetas, kuriame įeina geriausi vietiniai jauni dainininkai, ypatingai pereiną ketvirtadienį buvo graži programa. Penktadieniais 11 val. ryte skambina pianu mūsų gabi pianistė p-lė Izabelė Jenkelūnaitė.

Sveikinam visus radio programos pildytojus. Patartina visiems lietuviams klausytis lietuviškų programų per radio iš stoties W. N. B. C.—1380 kilocycles ir pasiklausę pasiūkyti savo išpūdžius laiškų minėtai radio stotiai. Adresuoti reikia šiaip: Station WNBC, New Britain, Conn. Koresp.

HARTFORD, CONN.

Gerbiama "Garso" redakcija, tariame nuoširdų aciu už jūsų palankumą ir už talpinimą "Garse" apie Moterų Sąjungos 17-ąją seimą, kuris įvyko rugpiūčio 5, 6, 7, Hartford, Conn.

Dėkojam kun. Ražaičiui ir kun. Vaškeliui už jų gražius pamokslus; artistams Čižauskams už jų palankumą; pp. Sintautams ir Burduolui už surengtą mums gražų koncertą; panelėi Katkauskaitėi už gražias daineles; Bard ir panelėi Kaunietukei ir kitiems, dėkojam pp. Giedraičiams ir Ki-

Limnurst, Pa., jezaus Nukryžiuoto seselės vienuolės ir našlačiai, kurių naudai yra rengiama Wyoming Klonio Lietuvių Diena šių metų rugsėjo 2-ąją—Darbo Dienoj Sans-Souci Parke.

žiams už jų aukas; dėkojam vi-vo siems, kurie kokiū nors darbu prisidėjo prie mūsų parengimų. 17-to Seimo Rengimo Komisija

V. Homulicki's MUSE

Sulietuvino AREJAS VITKAUSKAS

Kovo mėnesį, apie vidurdienį, valgomajam kambariui buvo padarytas nepaprastai malonus atsilankymas...

Buvo jis padarytas pro langą, žinoma — saulės.

Išblįskęs, bet jau šiltas spindulys prasiskverbė pro dvigulius rėmus, ir auksiniu siūlu pabiro ore, sužavėtas, turi būti, ugninio vainiko, ką tikta išsikšaidžiusios krišpoliniam inde-lyje, tulpės.

Tas spindulys pažūrėjo į pa-čia geležis širdį, lyg klausdamas — o tu ką čia veiki? Paskui jis greitai perbėgo kambarį ir įlindęs į plyšį tarpe sienos ir krosnies.

Po valandėlės iš ten pasigirdo silpnutis dūžimas ir po dulkių ir vortinklių sluoksnio kažin kas sujudėjo.

Kuo toliau ir kuo labiau šildė spindulys, tuo aiškesnis darėsi dūžimas ir didesnis judėjimas.

Pagaliau, iš dulkių ir voratinklių išlindo — musė.

Tiesiai baimė, koks menkas ir pasigailėtinas buvo tas kurinis! Visa plevėlė ir dirksniai. Pili-klas nuo dulkių pilvelis, išblýskusios nejudamos akys, voratinklių apipainiotos kojos ir sparneliai...

Nebūtų panorėjęs tokios musės dargi alkaniausias voras su kryžminiu ženklu.

Išlindusi iš po dulkių, ji atsuko į saulę ir ėmė greitai ir nekantriai sukinėti galvelę. Lyg jai spaudė perdaug kietai prikralmolintas apikakliukas.

Paskui, prityrusio gimnasto judėsiu, ji pakėlė užpakalines letenėles ir, braukdama jomis per sparnelius, ilgai purtėsi, lyg šu-niukas po maudyne.

Kai, pagaliau, sparneliai buvo nuvalyti, ji ėmėsi galvelės...

Po kelių dešimčių nesamonių judėsių priešakinėmis letenėlėmis, nuolat sušlapinant jas įsitraukiančiu ir išlendančiu snapeliu, ta galvelė pasidarė nau-giško atspalvio, o tamsiai kraujutos akys ėmė žiūrėti su smalsumu ir pasitenkinimu.

Po to atėjo sparnų bandymas. Jis buvo be pasėkų.

Vargšėlė, vietoje to, kad pakilti aukštin, ketelė kartų susi-mušė kakta į dulkes, o kartą dargi apsvirtė pilveliu aukštin ir daug laiko praėjo, kol ji vėl atsistojo ant kojų...

Bet nenuveiks noro jėga iš vien su pavasariško spindulio kvietimu!

Po kelių valandėlių bandymų, sparnai iškilmingai sužėrė ir mu-sė su pergale pakilo į orą.

Ant skobnies, užimančio kambario vidurį, buvo dar nenuimtos pusryčių liekanos.

Tikros gausingos vaisės vargšėi, kuriai visą žiemą nieko snapelyje nėra buvę.

Ant farforinių puodukų dug-no pasiliko dar šiek tiek geriamojo šokolado, kurio kvapas kute-no uoslę.

Užtiesalas buvo nubertas trupinių cukraus ir sausainių. Viename iš dubenėlių pasiliko

kelei lašai grietinėlės; kitame buvo smotukas sausainio.

Pačiai mūsų respublikos prezidentienei neteko valgyti švelnesnių gardumynų.

Mūsų musė, lėkdama pasunkė-jusiu lėkimu čia pat virš užtiesalo, puikiai matė ir šokoladą ir sausainius, ir cukrų, ir grietinė-lę...

Tačiau ji nenutūpė nei ant vieno iš dubenėlių, nepasilsėjo nei ant vieno iš puodukų.

Ji skubėjo tiesiai į... saulę, kuri atsiuntė jai auksinį pranešimą...

Staiğa jos galvelė skaudžiai į kažin ką susikūlė...

— Reikia ją pramušti, — pramanė musė, manydama, kad ypa-rūko juosta tai, kas tikrybėje buvo langu.

Ir nekrepdama dėmesio į kan-kinamą skausmą, ji ėmė mušti į stiklą galvele, kojėlėmis ir sparneliais.

Tai milžiniška kova tęsėsi visą valandą.

O per tą laiką saulė pasislė-pė, ir drauge su ja dingo ir tikslas, į kurį skubėjo drąsi mu-sė.

Nusiminusi ir nusivylusi, ji atsiminė apie gausią puotą, kurį pastebėjo pralėkdama.

— Jeigu negalėjau pasotinti dvasios, pasotinsiu, bent kūną, — tarė ji sau ir nulėkė skobn-ies kryptimi.

Bet tarnaitė jau nuėmė indus...

Vietoje minkšto užtiesalo, ap-dengto gardumynais, skobnį den-gė šalta ir kieta cirata...

Tai sudarkė jai ūpą ne juo-kais.

Ji patupėjo keletą akimirksnių liūdnei galvodama, o kai sparne-liai šiek tiek pasilsėjo, nutarė atsisakyti nuo visų savo savimy-liškų norų ir grįžti į šiltą ker-telę už krosnikės.

Deja, kertelė taip pat jau nebuvo šilta!

Tą dieną, manydami jog švies pavasario saulė, nekūreno kros-nių.

Rytą tas pats linksmas spindulys, pažūrėjęs į kambarį, rado musę jau negyvą.

Ji gulėjo kniūpsčia su išties-tomis kojėlėmis ir negyvėliškai nejudomu snapeliu...

AREŠTAVO 80 ŽMONŲ VYRĄ

Bielgradas, Bulgarija. — Rugpiūčio 12-ąją policija areštavo Konstantin Manea, 28 m., kurs penkių metų laikotarpį vedė 80 žmonių. Tų moterų privilegijumai jis išleido \$200,000.00, bet jam "apsimokėjo." Kai apsisvedavo, prisisavindavo jų turtus ir tuomet aplėsdavo.

Kraukime kultūros turtus

savo tautai, nes jie yra stipriausias ir patvariausias tautos buvimo pagrindas. Jau dešimtį metų leidžiamas literatūros mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo iliustruotas žurnalas

"ZIDINYS" einąs kas mėnuo sąsuviniiais po 96—112 pusl., yra vertingiausias kultūros turtų aruodas, iš kurio turi semtis kiekvienas, be profesijos skirtumo, lietuvis inteligentas švietusolis. Juo turi susidomėti ir Amerikos lietuviai inteligentai.

Laikas tad užsisakyti "Zidinį." Prenumeratos kaina: metams 45 lt., pusem. 25 lt. Adr. "Zidiny," Kaunas, Laisvės Alėja 3.

GRIAUJA DAUG SENŲ NAMŲ

Chicago, Ill. (LSB). — Chicagoje nuo seniai buvo įsigyvenę teisės priverstinai griauti senus namus ir jų vieton statyti naujus. Tik bedarbėms užėjus namų griovimas apsisosto dėl lėšų stokos.

Dabar namų griovimas vėl atsinaujino. Sakoma, kad niekad Chicagoje tiek daug senų namų nebuvo griaujama, kiek dabar. Tik jų vieton nauji dabar nestatomi.

Bet tikrinama, kad jų vieton valdžia savo lėšomis status pigius apartmentus, pritaikomus neturtingų žmonių gyvenimui. Toki apartmentai turės būt išstatyti neturtingų žmonių gyvenamuose plotuose, ten kur dabar senieji namai daugiau nugriaujama.

KLAIPEDA PIETŲ AMERIKOJ

Išveiviai, nuvykę į svetimą kraštą ir įsikūrę kokiuose neapgyventuose plotuose, mėgsta savo sodybas pavadinti vardais, primenančiais jų gimtąsias vietas. Pietų Amerikoje yra ir Klaipėda, o šiaurės Amerikoje — Vilnius. Tai sodžius Brazilijoje, kurį įkūrė vienas klaipėdietis lietuvis prieš 40 metų.

Ta pačia proga reikia priminti, kad ir Lietuvoje yra sodžių su svetimais vardais. Pavyzdžiui, Lekėčių vl. Šakių ap. yra sodžius vardu Paryžius, o ties Petrašiūnais Parygradas. Taip pat Lietuvoje yra ir daugiau tokių vardų: Brazilija, Australija, Amerika ir tt. Betgi geriausia, kad Lietuvoje besikuria naujos gyvenamos vietos vadintųsi savais lietuviškais pavadinimais.

NAZIAI VĖL NUKIRTO DVI GALVAS

Berlinas. — Rugpiūčio 27-ąją naziai nukirto galvą jaunai motinai Frau Charlotte Juenemann už tai, kad ji numerinus badu tris savo vaikus. Gautus pinigus jų užlaikymui ji praleisdavo šokiams ir kitiems pasilinksminimams.

Tą pačią dieną naziai nukirto galvą Willy Gehrke, 23 m., už plėšimus ir žmogžudystes.

BUV. DVARININKAI PRAŠO ATLYGINIMO

Laikraščiai rašo, kad šiomis dienomis buvę Lietuvos dvarininkai buvo susirinkę Vilniuje, kur nutarė kreiptis į Lietuvos vyriausybę su prašymu duoti jiems atlyginimą už nusavintus dvarus.

"VILNIAUS RYTOJUS"

"Vilniaus Rytus" metams kai-Vilniuje ir visame krašte dedant kiekviename numeryje korespondencijų iš įvairių apylinkių.

noja vos 8 zlotus. Už taip mažus pinigus kiekvienas gaus per metus 104 numerius ir 52 "Mūsų Artojaus."

Pradžioje kuo greičiausiai užsiskykite šiuo adresu: Vilnius, ul. sv. Jankos 8—1 "Vilniaus Rytus."

"Vilniaus Rytus" dažniausiai einąs (du kartą savaitėje) lietuvių laikraštis Vilniaus krašte.

"Vilniaus Rytus" beveik kiekvienam numeryje duoda iliustracijų iš lietuvių gyvenimo.

"Vilniaus Rytus" labai daug duoda žinių iš viso pasaulio, aptaria svarbesnius politikus įvykius, paduodamas juos trumpai ir suprantamai.

"Vilniaus Rytuje" daug rašoma iš lietuvių gyvenimo ir veikimo

